

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	v upravnistvu prejemani:
celo leto naprej . . . . . K 24—	celo leto naprej . . . . . K 22—
pol leta . . . . . 12—	pol leta . . . . . 11—
četrt leta . . . . . 6—	četrt leta 550
na mesec . . . . . 2—	na mesec 190

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izbaja vsak dan svojo izvzemati nedelje in praznika.

Inserati veljajo: peterostopna petič vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročila, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Poslovna številka volja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . . . K 25—	celo leto naprej . . . . . K 30—
pol leta . . . . . 13—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 6-50	celo leto naprej . . . . . K 35—
na mesec 2-30	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakca. Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Kraljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Svetovna vojna.

Antwerpen padel. — Rusi se umikajo izpred Przemisla. — Naše čete prodirajo čez karpatske prelaze. — Poskusen ruski vpad v Sedmograško zavržen.

USPEŠNA OFENZIVA NAŠE ARMADNE. — RUSI SO SE PRICELI IZPRED PRZEMISLA UMIKATI. — BOMJ PRI LANUTU. — NAŠA ARMADA PRODIRA PROTI SLAVSKU, TUCHOLKI IN TURKI.

Dunaj, 9. oktobra. (Kor. urad.) Uradno razglajajo: Naše prodiranje je prisililo Ruse, da so odnehali od svojih brezuspešnih naporov proti Przemislu, ki so dosegli v noči na 8. oktober svoj višek in stali napadajoče ogromne žrtve. Včeraj dopoldne je postal artiljerijski ogenj proti trdnjavi slabšeji in napadalec je jel dele svojih čet odtegovati izpred trdnjave. — Pri Lancutu se je močan sovražnik zapletel v boj z našimi prodirajočimi kolonami. Boj se traja. Iz Rozwadowa smo že prepodili sovražnika.

Tudi v Karpatih je položaj ugoden. Umikanje sovražnika iz marmaroške županije se je spremenilo v pravcati beg. Pri Bocsku smo razpršili močan vojniški oddelek. V teh bojih so se posebno odlikovali ukrajinski prostovoljski korili. Naše prodiranje preko prelazov Beskid in Verceške napreduje proti Slavsku in Tucholki. Sovražnika, ki smo ga vrgli preko gorskega prelaza Uszok, podimo preko Turke.

PONESREČENI RUSKI VPADI NA OGRSKO. — NOVI PORAZI. — VPAD NA SEDMOGRAŠKO ZAVRNJEN.

Iz Marmaros - Szigeta poročajo z dne 9. oktobra: Iz Marmaros Szigeta prepodene ruske čete so se ustavile na vrhovih pri Nagybocku,

15 km severovodno od Marmaros Szigeta. Naše čete so jim sledile ter se vrši sedaj bitka, ki se bo brez dvoma končala z zmago naših. Rusi imajo neprestano hude izgube; kadar bodo ruske čete na svojem begu prišle na gorski prelaz Jablonico, bodo njih vrste že precej redke.

V bojih pri Marmarosu so naši vjeli mnogo Rusov in jim vzeli mnogo topov. Tudi pokrajine nad Also Verceške in deželna meja so zopet v naših rokah.

Iz Kološvara poročajo: Manjši ruski oddelek v Marmaroških vpadih čet je vdrl proti jugu in se približal komitatu Bistrica (Beszterczenaszod). Naše čete so šle tem oddelekom nasproti ter so se z njimi spopadle pri vasi Telts. Rusi so bili poraženi ter so bežali v zahodni smeri proti Magyarlaposu.

Vladni komisar grof Edmund Bethlen sporoča prebivalstvu komitata Bistrica, da nudijo Radnajske prelaz in naše dovelj močne čete popolno jamstvo proti nadaljnjim vpadom.

ANTWERPEN PADEL.

Berolin, 10. oktobra. (Kor. urad.) Veliki glavni stan poročajo: Več fortov notranje utrdbene črte pri Antwerpnu je padlo. Mesto se nahaja od popoldne v nemških rokah. Poveljnik je s posadko zapustil trdnjavo. Samo nekaj fortov je še zasedenih od sovražnika. Posest Antwerpna pa vsled tega ni ogrožena.

Antwerpen gori!

Köln, 8. oktobra. (Kor.) urad.) »Kölnische Zeitung« javlja s holand-

ske meje: Iz Bergen op Zoom poročajo o obstreljevanju Anverze: Anverza gori in vseh štirih koncih. Vojašnica sv. Jurja je v plamenu. Velika bolnišnica je zgorela. Ranjenci so pobegnili. Mnogo ranjencev pričakujemo na holandski meji. Obstreljevanje se nadaljuje z vso ljutostjo. Danes se je dalo opaziti, da so bile na nekem foru razbite vse baterije. Polozaj je nevdrljiv.

Belgijci razstrelili v Antwerpnu 32 nemških parnikov.

Eschen a. d. Ruhr, 9. oktobra. (Kor. urad.) »Rheinisch - Westfälische Zeitung« javlja v posebni izdaji iz Rotterdam: Belgijci so razstrelili v antwerpenskem pristanišču 32, tamkaj se nahajajočih nemških trgovskih parnikov, med njimi tudi Lloydov parnik »Gneisenau« ter čez 20 renskih ladij. Storili so to na zahtevo Angležev, ker je nizozemska vlada odklonila prošnjo, da bi pripustila prevajanje beguncev (garnizije?) na teh parnikih v Anglijo. Kralj Albert je hotel včeraj mesto pred obstreljevanjem predati, toda Angleži so to prepredili. (Izliv Selde je nizozemska posest. Op. ur.)

Pekel v Antwerpnu.

London, 9. oktobra. (Kor. urad.) »Daily Chronicle« javlja iz Antwerpna: Težka artilerija odločuje: Krupp se bori s človeškimi telesi. . . Dan in noč traja smrtonosno bombardiranje. Kadar razbijejo strašne granate kako belgijsko pozicijo, se Nemci zaženo naprej. Ako nalete na odpor belgijske pehote, se umaknejo in granate padajo zopet s podvojeno silo — dokler se Belgijci ne umaknejo. Oblasti presoajo nadaljni razvoj dogodkov z globoko resnostjo. Nemci dosegajo sedaj mesto že s topovi manjšega kalibra. Navzlic temu, da je ministrstvo mesto že opustilo, je ostalo prebivalstvo mirno. Mesto je še vedno prenapolnjeno beguncev.

Nesrečno prebivalstvo beži v divjem begu.

Kodanj 9. oktobra. (Kor. urad.)

Listi javljajo: Ponoči je odšlo na stotine parnikov in ladij iz Hansweerta v Antwerpen, da odpeljejo begunce, ki zapuščajo mesto v strahoviti pa-

niki. Pokrajine ob holandski meji so od beguncev prenapolnjene.

Zadnji poziv.

London, 9. oktobra. (Kor. urad.) Listi javljajo: Vojaški poveljnik v Antwerpnu, pozivlja vse mlade ljudi, da naj pomagajo pri obrambi mesta. Poziv pravi: Je skrajna potreba, da ojačimo armado. V inenu domovine kličem vse mlade moše med 18. in 30. letom: Domovina vas potrebuje. Odzovite se in ne pripustite, da se izroči vaša zemlja milosti osvoboditelja!

Pred padcem Antwerpna.

London, 9. oktobra, čez Berolin. (Kor. urad.) Londonski listi slikajo ponovne nemške napade na zunanje južne in jugovzhodne antwerpenske utrdbe in pa 30urni artiljerijski boj na Seldi. Boj ob Seldi se je koncentriral za most pri Schonaerde. Ena nemška infanterijska kolona je vdrla v ponedeljek opolnoči v imenovani kraj ter se tam utrdila v okopih. Ob 6. zjutraj je pričelo obstreljevanje Berlaerles - Termonde. Nemška pehota je poskusila pod zaščito strojnih pušk opetovano vzeti most v naskoku. Istočasno so skušali Nemci izsiliti prehod preko reke Rupel pri Waelhemu s pomočjo pontonskega mostu. Navzlic velikim izgubam so Nemci pomaknili svojo artilerijo srečno tako daleč naprej, da so mogli obstreljevati Contich in pota, ki vodijo v Antwerpen. Mnogo prebivalcev iz Conticha in okoliških vasi je na begu poginilo. Tedaj so naskočili Nemci pozicije ob Nethe med Lierre in Duffel. Belgijci so se morali umakniti. V torek ob 4. zjutraj se je Nemcem posrečilo, dobiti pozicije severno od reke Nethe. Zvečer je videti iz Antwerpna plamen gorečih vasi med Seldo in Nethe. Zažgali so jih Belgijci, da omogočijo svojim glavnim fortom neovirano streljanje.

FRANCOSKO POROČILO O BOJIIH NA LEVEM KRILU.

Bordeaux, 9. oktobra, čez Kodanj. (Kor. urad.) Po došlih sporočilih, se je boj med zavezniki in Nemci na severozapadni fronti še bolj razširil. Prodiranje zaveznikov čez Arras, je bila protipoteza proti prodiranju Nemcev na črti Armentiers-

Tourcoing. Včeraj je prišlo do ljutih manjših bojev med nemškimi in francoskimi predstražami. Bližajo se nove nemške čete. Iz tega se da sklepati, da ojačijo Nemci svoje armade na francoskem severu, čim najbolj morejo. Bombardiranje Antwerpna se je pričelo. V London prihajajo vedno novi tisoči belgijskih beguncev, večinoma brez sredstev in v žalostnem stanju.

Poročilo prezidenta Poincaréja o francoski armadi.

Bordeaux, 9. oktobra. (Kor. ur.) Predsednik Poincaré je poročal v ministrskem svetu o svojem posetu v francoskem in angleškem glavnem stanu. Izjavil je, da so ga hrabrost, vztrajnost in razpoloženje armad kar najbolj zadovoljile.

O položaju na francosko - nemškem bojišču.

Kristijanija, 8. oktobra. (Kor. ur.) Premotivajoč položaj na zapadnem bojišču, piše vojaški sodrnik lista »Aftenposten«, generalštabni častnik tako - le: Ako pade Anverza (Antwerpen), bo prostih ne samo 200.000 Nemcev za severno Francijo, marveč tudi velike množine težke artilerije, kar bo vse skupaj doneslo odločitev. Dejstvo, da so zavezniki dobili ojačenja iz Indije, ni posebnega uvaževanja vredno, ker število teh ojačenj ne more biti veliko. Ako je res, da tvorijo te nove čete Indijci, je dvomljivo, ako so te čete enakovredne evropskim. Da je Joffrova armada sestavljena iz Francozov, Angležev, zamorcev in Indijancev, je njena slaba stran napram nemški armadi, ki jo tvorijo enakovredne čete. Ako smemo reči, da se tehnična zmagage nagiblje na eno stran, potem moramo priznati, da se nagiblje na nemško stran.

NEMCI PRODIRAJO SKOZI BELGIJO NA JUG.

Berolin, 9. oktobra. Listi javljajo: »Times« poročajo, da korakajo močne nemške čete skozi Belgijo proti jugu. Včeraj je korakalo 20.000 mož čez Templeuve na francosko mejo. Smatra se, da nameravajo Nemci odrezati angleško armado, ki stoji na črti Arras - Albert - Roy.

LISTEK.

Dostojevskij o vojni.

Leta 1876. je ruski pisatelj F. M. Dostojevskij, poleg Tolstega največji ruski mislec, pričel povodom srbsko-turške vojne članek, ki je še danes zanimiv. Dostojevskij je tedaj pisal:

Ker se že govori o vojni, naj omenim značilnega paradoksalista. Poznam ga že davno. To je sicer popolnoma nepoznan človek, a čudovit značaj. Zdad sem se spomnil, kako se je nekaj — tega je že več let — z menoj prepiral o vojni. Zagovarjal je vojevanje sploh; morda iz ljubezni do paradoksov. Pripomnil, da je civilist in sicer najrazumnjejši in najpokornejši človek, kar jih more biti sploh na svetu in posebno v Petrogradu.

Prazna beseda je, mi je dejal med drugim, da je vojna bič za človeštvo. Nasprotno, najbolj je koristna. Samo ena vrsta vojne je obsodbe vredna in pogubna, to je domača, bratomorna vojna, ta uničuje in pokopuje državo, traja navadno dolgo in posurovi narod časih na stoletja. A politična, mednarodna vojna pri-

naša samo korist v vsakem oziru in je sploh neizogibna.

— Kako to? Narod gre nad narod, ljudje se gredo ubijati — to naj bo neizogibno?

Ootovo! A pred vsem je neresnično, da gredo ljudje drug drugega ubijati. To se začetkom vojne nikoli ne zgodi. Nasprotno. Ljudje gredo žrtvovati svoje lastno življenje. To je treba pred vsem omeniti. Ni je misli, ki bi bila tako vzvišena, kakor je misel, žrtvovati svoje lastno življenje v obrambo svojih bratov ali v korist svoje domovine. Človeštvo brez visokih misli sploh ne more živeti, sodim celo, da ima ljudstvo ravno zato vojno rado, da bi se udeležilo uresničenja visoke misli. Ljudstvo čuti potrebo da gre na vojno.

— Kaj — ljudstvo da ima vojno rado?

Seveda! Treba je le pogledati okrog sebe, kadar je vojna napovedana. Ljudje se kar hipoma premene, hodijo samozavestno, niti sledu ni več običajne apatije ali dolgočasja, ki vlada v časih mira. A pozneje, kadar je vojna končana, kako radi se ljudje nanjo spominjajo, celo porazov se radi spominjajo. Nikar ne verjemite, da je resno mišljeno, če ljudje srečujoč se in govoreč med seboj zmažujejo glave in pravijo: »To je nesreča! O, kaj smo doživeli.«

To se le tako govori brez prevdarka. V resnici pa je vsakemu v duši gorko in prijetno. Veste, ljudje se težko odločijo, da kako misel odkrito priznajo. Ljudje pravijo »zverina, brezsrčnik« in obsodijo vsakega, kdor vojno hvali. Obsodbe se vsakdo boji, zato se nihče ne odloči, da bi priznal, kar misli, in vojno hvalil.

— A vi ste govorili o visokih mislih! Kaj mar ni visokih misli drugje, kakor na bojišču? V mirnem času se vendar visoke misli lahko dosti lepše razvijajo, kakor v vojnem času.

Ravno nasprotno, ravno nasprotno! Velikomiselnost gineva v mirnih časih in namesto nje se razvijajo cinizem, nečimernost, lakomnost in zloba. Z mirno vestjo se lahko reče, da dolg mir ljudi pravno pokvari in jih naredi slabe in zakrnjene. V dolgem miru se socijalna podlaga vedno obrača na stran vsega, kar je v človeštvu grobeja in slabega, posebno na stran bogastva in kapitalizma. Poštenje, ljudomilost, požrtvovalnost se časte in cenijo po pravi vrednosti vedno šele po kaki vojni. Čim dlje pa traja mir, tem manj se cenijo te krasne lastnosti, tem bolj blede in izumirajo, a hrapenjenje po denarju in veljavi prevzema ljudi vse bolj. Na besca ostane samo

licemerstvo: le hlinjeno je poštenje, le hlinjena je pravost, le hlinjena je zavest o izpolnjevanju dolžnosti. Pravo poštenje izgine popolnoma, a ostane le formula, kakor postanejo formula vse druge kreposti. Formula poštenje pa je prava smrt poštenja. Dolg mir rodi apatijo, razuzdanost, požrešnost in otrpi v ljudeh vse boljše čute. Ljudje ne poznajo več pravega razveseljevanja, ampak samo grobo uživanje, samo pijančevanje, spolne ekscese in zabavljanje. Glavno pa je, da hoče vse grabiti. Nihče temu ne more oporekati, zakaj povsod na svetu se je že pokazalo, da se v dolgem miru razmere tako razvijajo.

— A znanost, umetnost? Kako naj se razvijata med vojno? A to so vender visoke in znamenite stvari!

Primem vas za besedo. Znanost in umetnost se vedno najbolje razvijata prvi čas po kaki vojni. Vojna obnovi, posveži, prebudi vse, obudi nove misli in prisili ljudi k podjetnosti in k delavnosti. V dolgi dobi miru se posuši tudi veda in rodi same knjige, ki nikomur nič ne koristijo. V dolgi dobi miru se korumpira tudi znanost in umetnost, tudi v njih zavladata laž, častihlepnost in koristolovstvo. Vse hrepeni po slavi, blesku in denarju. Kaj pomeni v primeri s pridobitvijo velikega premoženja razkrit-

je tako znamenite in efektne stvari, kakor je bilo razkritje Neptuna? Nič! Vse tudi v znanosti hrepeni po dobičku in posledica tega je, da se razvije šarlatanstvo, gonja po zunanjih efektih, izkratka, najgrši utilitarizem. V umetnosti je ravno tako: vse le gonja po efektu, po nečem rafiniranem. Proste, jasne, velike in zdrave misli pridejo iz mode. Izgubi se čut za mir, za harmonijo in lepoto in podžigajo se samo strasti, rafinirane strasti in nečimernost. Taka je vsa umetnost vedno na koncu dolgega miru in če bi na svetu ne bilo vojne, bi se ravno umetnost popolnoma posušila. Vse velike misli, kar jih je rodila umetnost, je spočela od vojne. Poglejte na tragedije, pogledajte na kiparstvo, na pr. na Corucilleovega Horacija ali na belvederskega Apolona, ki ubija nestvor.

— Kaj pa Madone in krščanstvo?

Krščanstvo samo priznava vojno in uči, da meč do konca sveta ne bo nehal vladati. To je zanimiv in presenetljiv nauk. Ni dvoma, da krščanstvo obsoja vojno in zapoveduje bratstvo med vsemi narodi, a to je pač samo nraven ideal. Jaz bi bil prvi, ki bi se veselil, če bi iz mečev kovali pluge. A je-li zdaj vredno kovati iz mečev pluge? Sedanj mir je povsod slabši, kakor bi bila vojna in bilo

Angloške vesti o bojih.

Vojaški sodruknik londonskih »Times« piše: Prihodnji teden bo padla odločitev v eni najbolj kritičnih faz vojne. Najbrž bomo doživeli takrat izpremembo pozicije na Francoskem in glavni spopad med vojskami na ruski fronti. Glasom kodanskega poročila iz Londona cenijo tam silo nemških čet na zahodnem bojišču na 1 milijon, na vzhodnem bojišču na 1.200.000 mož in število Avstrijcev na 800.000 mož.

Tujerodno vojaštvo.

Rim, 9. oktobra. (Kor. urad.) »Tribuna« priobčuje, kar je povedal neki italijanski poslanec skrajne levice, ki se je ravnokar vrnil iz Bordeauxa. Poslanec hvali francosko in indijsko vojaštvo in pravi dalje: Nič manj občudovanja vredni so črni vojaki iz Senegala. Ti predstavljajo teror in že so zapovedniki angleških in francoskih vojakov prisiljeni, se jih previdno posluževati, zakaj ti senegalski zamorci so divji in ne prizanašajo sovražniku za nobeno ceno.

Strah pred Zeppelinii.

V Londonu Francozi ne smatrajo svojih kapitalij več za dosti varne, ker se boje Zeppelinov. Finančni minister Ribot je poslal včeraj dva ministerialna svetnika v tajni misiji k španskemu veleposlaništvu v Pariz. Naloga delegatov obstoja v tem, priti v dogovor s španskim veleposlaništvom, da bi Banka d'Espagne prevzela v varstvo depozite in vloge francoske vlade. Angleški notranji minister je odredil, da se zakrijejo na cestah zgornji deli svetilk, da ne nadijo Zeppelinom cilja. Izložbe ne smejo biti razsvetljene.

HINDENBURG IN HEERINGEN.

Kakor poroča »Neue Freie Presse«, se nahaja generaloberst Hindenburg v Kielcih. Tudi se poroča, da se nahaja generaloberst Heeringen na vodilnem mestu v Krakovu. (Generaloberst pl. Heeringen je bil prej poveljnik na skrajnem nemškem levem krilu v Alzaciji.)

Japonci zasedli nemški otok.

London, 9. oktobra, čez Berolin. (Kor. urad.) Renterjev urad javlja: Japonci so zasedli otok Jap, ki spada v skupino Karolinskih otokov.

VELIKA BITKA NA FRANCOSKEM.

Glasom poročil »Lokalanzeiger« stoji bitke na vzhodnem in zahodnem bojišču za Nemce prav ugodno. Iz Rotterdamu poročajo: Angleški listi razlagajo izostanek napovedanih francoskih zmog s tem, da razkrijejo nemški letalci vsako važno gibanje kar prepreči vsako presenetje. Iz Pariza poročajo nadalje, da je priplul nad Pariz neki nemški »golob« ter vrge dve bombi. Ena je padla nad ravnino Saint Denis ter ni povzročila nobene škode, druga pa je padla v Aubervilliers ter ranila tri osebe.

Glasom pariškega poročila milanskega »Corriere della sera« pariški listi ne pišejo komentarjev k uradnim poročilom, glasom katerih so se morali Francozi na levem krilu umakniti. Protislovje med poročili o

pričetku francoske ofenzive in sedanjim delnim porazom baje Parizanom ni vzelo poguma. Glasom poročila »Stampa« se je nemškim četam že skoro posrečilo predrti francoske pozicije na levem krilu.

Poročevalec »Daily Mail« na levem francoskem krilu poroča: Nemci so zadnje dni neprestano razširjali svojo fronto v severovzhodni smeri. Francozi in Angleži so se postavili temu gibanju nasproti ter so tudi raztegnili svojo fronto. Na francoski in angleški strani je bilo vsled tega treba silnih maršev po 40 do 50 kilometrov na dan. V soboto bi se bilo nemški armadi skoraj posrečilo predrti francoske in angleške pozicije pri Albertu. Ogenj nemške artilerije je francosko infanterijo spravil v nevarnost. Noč na nedeljo je bila najhujša med hudim artilerijskim bojem. V nedeljo so nemške čete brez dvoma pridobile na terenu. Do poldneva so neprestano prodirale. Med bojem je bilo mesto Albert razdejano.

»Kölnische Zeitung« poroča iz Curiha: Z alzaske meje se poroča, da so poskusili Francozi 1. oktobra predrti proti Kolmaru. Nemci so se bili pri Stossweilerju dobro zarili v okope ter so pustili priti francoske lovce na kakih 30 m blizu, nakar so začeli z uničevalnim ognjem, kateremu je ušlo le malo francoskih lovcev. V četrtek in petek je nemška artilerija obstreljevala Francoze. V soboto je bilo na nemški strani izdano povelje za splošni naskok. Nevzdržljivo so prodirali nemški domobranci po hribovih navzgor. Med Belim in Črnim jezerom je prišlo do odločilne bitke. Z velikim naporom so spravili Nemci tja topove, tudi težke topove, ki so sedaj pričeli z uničujočim ognjem na utrjene pozicije. Nemška pehota je med tem vdrla v sotesko. Ob 1. popoldne so se začeli Francozi na celi črti umakati in ob pol 3. je bila soteska od Nemcev zasedena. Nemci so vjeli nekaj sto Francozov in vzeli francoski gorski artileriji več topov.

Rotterdamski listi prinašajo poročilo nekega rotterdamskega poročevalca z dne 1. oktobra iz Tournaja, v južnozahodni Belgiji, blizu francoske meje. O svojih doživljanjih poroča poročevalec: Ravnokar so begunci navalili na kolodvor. Oni, ki so revidirali poštne liste, so bili nervozni. Začetkom poti v Ath pribeže francoski in belgijski vojaki: Kaj hočete tu? Ubili vas bodo! Nemci napadajo. Tu so naši mrtveci! Nemške strojne puške pokose vse.« Že slišimo krogle žvižgati. Pred nami leži za vrsto hiš pot v Ath. Tam so Nemci zasedli šolo iz katere streljajo na sovražnike. Francozi se skušajo kiti. Konje imajo pripravljene za beg. Mi smo se odstranili. Neverjetno: Meščani stoji na cesti po bitki, kakor da bi bila gledališka predstava. Čez Courtra gremo v Bruselj. Most pri Audenardu je od Belgijcev močno zaseden. Vzhodno od Ninova smo srečali nemške straže.

Titanska bitka na Francoskem.

Nemško časopisje komentira dan na dan dogodke na francoskem bojišču. »Fremdenblatt« pravi, da se sliši pogostoma začudeno vprašanje, kako da trajajo operacije na Francoskem tako dolgo in kaj to pomeni, da so Francozi naenkrat v stanu se tako

— A preprosto ljudstvo trpi vendar zelo hudo vsled vojne?

Samo nekaj časa. Pridobi pa v tem času dosti več, nego izgubi. Prav na preprosto ljudstvo ima vojna doba vpliv. Danes misli vsak pisar, da je dosti več kakor kmet ali delavec, činovnik pa že sploh misli, da je neko višje bitje. Kdo pa meri dušo po duši? Meri se po denarni vreči, po časteh, po moči, po službi. Ljudstvo to dobro čuti in zato je toliko grenkobe v njegovi duši. Dajate nove postave in učite kar hočete — neenakost ne izgine. Edino zdravilo je vojna. To je zdravilo, ki učinkuje takoj in ljudstvo je z radostjo sprejme. Vojna povzdigne ljudskega duha in zavest lastnega dostojanstva, vojna napravi gospoda in hlapca enake, vojna je najvišji pojav ljudske dostojnosti, ker tedaj žrtvuje vsak ali svoje življenje, ali svoje zdravje ali del svojega imetja za občno korist. Enakost v junaštvu in v požrtvovalnosti izravna vse neenakosti med ljudmi, kajti skupna misel zbliža vse v bratski slogi. Vojna daje ravno preprostemu ljudstvu priliko, da pokaže svoj pomen in svojo moč in zato ljubi vojno. O vojni zлага pesmi in ničesar ne posluša tako rado, kakor pripovedovanja o doprinešenih junaštvih. Govorite kar hočete, vojna je neizogibna, to je zdravilo vseh zdravil, brez vojne pa bi svet v smradu in gnolbi grdih ljudskih strasti propadel.

bi nizkotno in nevestno, če bi ga po sili vzdrževali. Bogastvo rodi nizko pohlepnost in užitekajnost na eni strani, na drugi pa propadlost in lenobo, čije otrok je suženjstvo. Če naj suženj ostane v sužnosti, mu je treba vzeti svobodno voljo in možnost za odpor. V miru ne more noben človek izhajati brez sužnjev. Omenjam še, da se v miru posebno razvijata razuzdanost in brezstidnost. Morda ljudje ravno zaradi tega tako hrepne po vojni; v njej vidijo zdravilo, ki razžene smrad in ozdravi vsa telesa. Vojna, edino vojna razvije bratsko ljubezen in združuje narode.

— Kako združuje narode?

Prisili jih, da drug drugega spoštujejo. Vojna posveži ljudi. Nikjer se človekoljubje ne pokaže tako, kakor na bojišču. Čudno je to, a gola resnica: vojna nikoli ne posurovi ljudi tako, kakor mir. Spomnite se: ali je po krimski vojni pri nas zavladalo sovraštvo proti Francozom in Angležem? Narobe! Približali smo se jim in se z njimi sprijaznili. Zanimalo nas je njihovo mnenje o nas. Skrbeli smo prijazno za njihove vjetnike in z ljubeznijo za njihove ranjence. Naši vojaki in oficirji so hodili na njihovo bojno črto in se s sovražniki prijateljsko pogovarjali. To je rodilo tisti viteški duh, ki je vladal takrat v vseh armadah. Gospodarska škoda, ki jo prinese vojna, je pa hitro poravnana. Mir, ki sledi vojni, vpliva kakor blagodejen dež na izsušeno zemljo.

kreplek ustavljati nemškemu navalu. »Fremdenblatt« pravi celo, da se čujejo lahki dvomi, bo - li sploh mogoče s zmago v sedmih bitki doseči odločilen rezultat. Bitka traja že osem tednov in dobe se ljudje, ki so v strahu, da se boja obe armadi izčrpali, ne da bi bil dosežen realen uspeh. — Tudi vojni poročevalec »Vossische Zeitung« se bavi s tem vprašanjem. Ta poudarja pred vsem, da se na Francoskem ne bije le ena bitka, ampak cela vrsta bitk, da gre napredovanje le korak za korakom in da je sistem boja popolnoma trdnjavski ter zato tako presenetljiv za občinstvo. To je pričakovalo hitro vojno, hitre bitke, kakor je šlo v prvih tednih v Belgiji, a ne dolge in počasne pozicijske vojne, kakor se bije sedaj. Hitre operacije v začetku so med občinstvom vzbudile tudi napačna mnenja o kakovosti francoske armade. Njena odporna sila se je pokazala šele pozneje. Prej občinstvo ni vedelo, da je francoska armada hrabra in se ne da lahko premagati, a sedaj je to spoznalo. Naj tudi izva- ja iz tega spoznanja posledice, naj uvidi, da morejo biti operacije počasne. Ni pa nobenega vzroka, se bati, da bi Nemci končno ne zmagali.

TURČIJA IN TRIPLENTENTA.

V Milanu se z vso gotovostjo irči, da je Turčija zahtevo po razveljavitvi ukaza, da se Dardanele zatvorijo, tudi če se francosko in angleško brodogojstvo odpravi, odklonila ter da Dardanel ves čas vojne ne bo zopet otvorila.

Govorec o nastopu Turčije pravi »Temps«, kakor poročajo iz Pariza, da so Francoska in njeni zavezniki v tem hipu silno zaposleni, vsled česar sedaj ne morejo napraviti obročna s Turčijo. To pa je samo odložena partija. Igra Turčije je zelo nevarna in bo imela žalosten konec.

Zdi se, da se razmerje med Rusijo in Turčijo zopet poostreje, zlasti ker se trdovratno vzdržuje vest, da je Turčija kratkotalno odklonila zahtevo tripelentente, da naj odpre Dardanele. Turčija je odklonila tudi tozadevni posebni korak ruskega veleposlanika. Osobje petrogradske brodogojne agencije je zapustilo Carigrad. Veleposlanik Giers je zahteval, da se v gledališču v Stambulu odpre neka predstava, ker ponižuje Rusijo, pa tudi ta zahteva je bila odklonjena. Vladni komunique v odeskkih listih opozarja prebivalstvo na možnost sovražnosti Turčije proti Rusiji. Treba je računati s tem, da bo priplulo vse otomansko vojno brodogojje v Crno morje in poskusilo izkrcati čete v ruskih obmorskih mestih. V bližini Odese pa se tak poskus najbrže ne bo izvršil, dasiravno tudi to ni izključeno. Prebivalstvo naj se ne razburja, ker je rusko črnomoško brodogojje pripravljeno. Razen tega ruske ladje tudi nadkriljujejo turške. Razburjenje v Carigradu narašča od dne do dne, zlasti ker hoče rusko veleposlaništvo pritiskati na Turčijo, kar pa je doslej izzvalo le odločen odpor.

Vstaja v Perziji.

Carigrad, 9. oktobra. (Kor. ur.) »Tasvir i Ekiar« javlja, da je kurdiški prvak v Perziji Kurt Bak Jemiro, poveljujoč prostovoljskim četam, napadel ruske okupacijske čete v Mavati pri Urmiji. Padlo je mnogo ruskih vojakov in trije častniki. Ostali so pobegnili. Zasedujoči Ruse so Kurdi bili samo še dve uri oddaljeni od mesta. Ruse so odposlali ojačenja z artilerijo proti Kurdom. Ko pa so se prepričali, da so Kurdi osvojili že vse važnejše točke, so se zopet umaknili, ne da bi kaj ukrenili. Splošno se pričakuje izredno pomenljivi dogodki. Zloglasni kurdijski kolovaljka Said Taa, ki je bil povzročitelj nemirov na turško - perzijski meji, se je pokoril turškemu konzulatu v Tebrisu.

Boji med Rusi in Kurdi.

Carigrad, 9. oktobra. (Kor. ur.) Listi javljajo: Med Rusi in Kurdi je prišlo pri Targevaru do novih bojov. Pri Urmiji se zbirajo begunci v velikih množinah. Tudi med ostalimi kurdijsko - perzijskimi plemeni vre proti Rusom.

Srbski dementi.

Sofija, 9. oktobra. (Kor. urad.) Srbski tiskovni urad zatrjuje, da so vesti o razrušenju mostov pri Ostrovu, Vladovu in Gjevgeliju neresnične.

Mohamedanci v Indiji.

V gotovih listih, ki hrepene po senzacionalni, je sedaj pogostoma čitati, da se je v Indiji začelo gibanje Mohamedancev proti Angležem. To je najbrže iluzija, kakor je spoznati iz delanskih razmer Indija (brez Cey-

lona) ima 315 milijonov prebivalcev in med njimi 66 milijonov Mohamedancev. Tako minoriteta ni zmožna za revolucijo, nego, kakor kažejo skuhanje, vedno jako lojalna, ker ji je treba začeti vladajočo oblast proti večini. Vrh tega spadajo Mohamedanci v Indiji skoro vsi med plemstvo in veleposestnike in to so razredi, ki niso nikoli revolucionarni, ampak povsod konservativni. Pravi Hindu, ki so brahmanske vere, bi že mogli Angležem postati nevarni, a ne bodo. Ta veličanska masa je politično indiferentna in narodno pasivna. Vrh tega pa je pomisliti, da kakega »indijskega naroda« sploh ni, kakor ni »evropskega naroda«. V Indiji se uraduje pri sodnijah in političnih oblastih v kakih 40 jezikih. Malajec razume Marata tako malo, kakor Hrvat Šveda in med pripadniki Munda - narodov ter kakim Shaikom z juga, je tak razložek, kakor med Francozom in Arnavtom. Vrh tega je indijsko prebivalstvo razcepljeno na kakih 90 ver, ki se med seboj, kar se da sovražijo. Za Angleže je ta jezikovna, verska in kulturna razcepljenost jako ugodna, ker jim omogočuje vladanje. Samo senzacije lačni ljudje pa morejo misliti, da se bo Indija uprla Angleški. Cemu vzbujati nade in iluzije, katerim mora v danih razmerah slediti razočaranje?

Jules Cambou v Rimu.

Iz Rima poročajo, da je dospel tja bivši francoski veleposlanik v Berlinu, Jules Cambou ter imel daljši razgovor z zunanjim ministrom markijem di San Giulianom.

Jules Cambou, bivši francoski veleposlanik v Berlinu, z Delcasséjem provzročitelj francosko-angleške entente, je imel povsod, koder je deloval, velike diplomatske uspehe. Kot veleposlanik republike v Washingtonu je dosegel, da so dobile Zedinjene države po vojni s Špansko Kubo in Philippine. Nato je sprijaznil Špansko z Edvardom VII. Povsod je vedel Cambou pridobiti Francoski terena. Zgraditev treh novih železnic preko Pirenej je njegovo delo, enako tudi francosko-španska demonstracija pred Marokom. Tudi v Berlinu je veljal kot izboren diplomat in zvita glava.

Iz nemških listov.

»Münchener Neueste Nachrichten« poučuje svoje bralce o gibanju v Romunski. List pravi, da so bivši minister Take Jonescu in njegovi somišljeniki najbolj zagriženi nasprotniki trozeve. Na razpolaganje imajo tri časopise. Romunski socialni demokratje so tako proti trozevi kakor proti tripelententi in agitirajo za ohranitev romunske nevtalnosti.

»Berliner Tageblatt« prijavlja dopis iz Sofije, v katerem je rečeno, da so ponesrečila vsa prizadevanja ruskega poslanika Savinskega, zva-bit Bolgarsko na stran tripelentente. A tudi vojna proti Srbiji je na Bolgarskem zelo nepopularna, to pa zaradi tega, ker se Bolgari boje Rusov, zlasti z ozirom na svoja črnomoška pristani, na Varno in Burgas. V obče pa je bolgarsko mišljenje Srbom sovražno in ni niti misliti na to, da bi Bolgari tudi samo gospodarsko pomagali Srbom.

Izdajice.

Iz Strassburga poročajo: Od cesarskega poveljstvenega sodišča v Strassburgu je bil leta 1869. rojeni zdravnik dr. Pierre Bucher, od sedaj v Strassburgu, sedaj neznan kje, proglašen kot dezertar; dolže ga izdajstva ter so mu zaplenili njegovo imetje. — Proti D. Blumenthalu, kateremu so že 12. septembra naznanili, da je proti njemu odrejen preiskovalni zapor zaradi velezidaje, je bila tudi izdana tiralica. — Vojno sodišče v Colmaru je izdalo tiralico proti di-jaku Henriku Kochu, rojenemu 1. 1894 in njegovemu 2 leti mlajšemu bratu Renatu Kochu iz Gebweilerja zaradi izdajstva. Tudi ta dva sta pobegnila. Osumljena sta, da sta, ko je bila vojna že izbruhnila, stopila v sovražno vojsko ter se borila proti Nemčiji.

V našem glavnem stanu.

Vojni korespondenti so si smeli ogledati glavni stan naše armade, katera sedaj popisujejo slikajoč z živahnimi barvami oni kraj, v katerem deluje in misli glava vseh naših čet na severu: general baron Conrad - Hötendorf. V priprostem, kubičnem, trinadstropnem poslopju, stari gimnaziji, deluje vrhovno poveljstvo naše armade. V hiši nasproti rezidira poročevalski oddelek, v obširni vojašnici se je nastanilo vrhovno etapno poveljstvo, katera naloga je urejati dotok živil, municije, moštva, častnikov, konj, vozov za gigantsko armado.

V malém mestecu, ki ima le eno kavarno in par slaščičarn, mali poštni urad in skromni svoj hotelček, prebiva sedaj na stotine onih, ki obdajajo vojskovodjo kot sodrukniki, pomagači, izvestilci izvrševalci ter zaščitniki: referenti, prezidenti, politiki, diplomati, ordonance, garde, adjutanti in komorniki, kurirji in lakaji, lajki in duhovniki, civilisti in vojaki, generali in prostaki.

Predvsem pa avtomobilisti. Ne-pregledne kolone avtomobilov so že pridrdrale skozi mestece. Dežuje že več tednov, ceste so samo blato. Le avtomobili prihajajo kot vozila resno v poštev, motocikli, kolesa obtičijo v blatu, vozovi, konji ne morejo naprej...

Oba nadvojvode stanujeta zelo priprosto v vojašnici. Svoje kosilo zavživata v oficirski menaži glavnega kvartirja. Maršalski mizi predseduje nadvojvoda Friderik, na levi mu sedi prestolonaslednik Karl Franc Jožef, ostale sedeže zavzemajo gos-podje operacijskega biroja.

Včasih se pojavi na ulicah postava šefa generalnega štaba barona Conrada. Elastični mož v sivomodrem plašču z visoko kapuco je seveda vedno predmet splošne pozornosti. Naglo se skrjuje pred svojimi oboževalci — v slaščičarno.

Ozka in blatna glavna mestna ulica nudi pravo sliko v Galicijo premeščene metropole. Pruski generali, visoki avstrijski aristokrati, grofi in bankirji, častniki vseh strok, uradniki vseh dikasterij in med njimi tu pa tam pojave provincialne demionde — vse to se srečava in gnete na ozkem prostoru. Tu pa tam koraka kak mlad rezervni poročnik s hraprostnim odlikovanjem na ponosnih prsih. Pred velikim poslopjem se zbirajo vojaki, da se dajo cepiti proti koleri. Na oglu se je zbrala civilna množica: glasno čita razglaš, da sta bila 28. septembra ustreljena dva izdajalca: grško-katoliški prošt in njegov sin akademik.

Ravno prihajajo po ulici temne postave usmiljenk iz bližnje bolnice, ki čaka na nove ranjence...

Kako je na ruskem Poljskem?

V krakovski »Nowi Reformi« čitamo:

Dne 20. septembra se je nemška vojska približala Noworadomsku. Čim je došla ta vest, je ruska armada z vsemi upravnimi oblastnjami zapustila mesto. Nemci so sicer korakali skozi Noworadomsk, niso pa mesta zasedli, marveč so prodirali proti Rudniku, kjer so se ustavili. Ruske upravne oblasti so se tedaj takoj vrnile, z njimi pa so prišle tri stotnje kozakov in čerkezov.

Toda že 26. septembra so se pojavile v Noworadomsku nove nemške čete, kar je imelo za posledico, da so se Rusi zopet umaknili iz mesta. Ruske oblasti so se nato naselile v Piotrkowu, dva dni kasneje pa so se preselile v Skierniewice. Predno so Rusi odšli, so ustanovili mestno milico, ki je prevzela nalogo, da skrbi za red in mir, dokler se ruske oblasti zopet ne vrnejo v mesto.

V mestu je zavladalo veliko pomanjkanje sladkorja, premoga in petroleja. Za to so vsa privatna stanovanja, restavracije in hoteli razsvetljeni s svečami.

Tudi v Varšavi je silno pomanjkanje premoga, sladkorja in soli. Časopisom nedostaja papirja, zato izhajajo listi v zmanjšani obliki. Delo v tovarnah popolnoma miruje. Cent premoga stane v avstrijski vrednosti 6 do 7 kron. Draginja v mestu je nepopisna, vsled tega je baje zlasti med delavskimi sloji zavladalo revolucionarno razpoloženje.

Varšavski dnevnik javlja, da Rusija mobilizira še 5 milijonov vojakov. Toda to je samo humbug, da bi s tem prestrašila Nemce in Avstrije in da bi potegnili za sabo nevtralne države. Vlada ne misli na nobeno novo mobilizacijo in tudi ni izdala v tem oziru nobenih novih naredb.

Casopisi napadajo besno samo kakor smo že omenili v zmanjšani obliki. Listi so seveda pod preventivno cenzuro. Toda priznati je treba, da ta cenzura ni surova in tudi ne stroga ali malenkostna.

Casopisi napadajo besno samo Nemčijo, napram Avstriji pa molče, se drže rezervirano, ali pa celo izražajo obžalovanje, da je podlegla vplivu nemške državne politike.

V Varšavi je jela izhajati cela vrsta novih poljskih dnevnikov, kakor »Duch Polski«, »Dzien Polski«, »Radość Polakow« itd. Vsi ti listi imajo namen vzbuditi med Poljaki simpatije do Rusije. Te liste seveda podpira ruska vlada, oziroma jih naravnost plačuje. Te vrste časopisi priobčujejo razne tartarske vesti — na primer »Nemci prosijo Belgijo za mir«, »Stišno umikanje nemške armade« itd. V enem izmed teh listov

je napisal članek o razmerju Poljakov k Rusiji celo neki poljski poslanec. Bubianski mu je ime. Vsi ti listi torej služijo zgolj ruski propagandi.

KAKO SE JE SLOVENSKI FANT »PREPEPAL« S KOZAKI?

(Iz pisma ranjenega slovenskega vojaka.)

II.

Prišel sem v Tomašov sem bil po tej prvi »turi« še komaj »živ«, vendar proti jo drugi dan vdarili dalje v smeri proti Zamošču.

Kakih 5 kilometrov severno od Tomašova so nas Rusi sprejeli s šrapneli. Da bi se ne zgodila kaka nesreča, sem dal zapeljati za majhen griček, na katerem je naša artiljerija krepko odgovarjala s svojim bronastimi »govorili«. Brili smo tam dovrtne do večera, dasi so šrapneli pokali skoro nad glavami. Proti večeru je prišel za menoj moj komandant in šli smo v neko lovsko kočjo tam bližju, da prenočimo. Na skedenj, ki je bil poleg, so spravili kakih 30 ranjencev, pridrtil je tja tudi eskadron huzarjev in infanterijski oddelček s strojnimi puškami. Ritmojster je povabil poveljnika in mene na one piščance, katerih jaz nisem smel podaviti. Zvečer smo sedeli v družbi, bili dobre volje in pili čaj, ki sem ga jaz kuhaj gospodom v velikem loncu. Ob 10. zvečer je privedel neki huzar 4 kozake, ki jih je sam vjel v gozdu. Ritmojster ga je za to obdaroval s cigaretami, kar je vojaka bolj veselilo, kakor če bi dobil bleščeče kečine. Ob 11. smo se vlegli, že ob pol 12. pa se je pričelo zunaj streljanje, kakor da bi se podiral svet. Ko sem se izkopal iz slame, so me posule šepinje razbitih oken. Planil sem ven. V tem trenutku je padla granata na skedenj, ki je bil mahoma ves v ognju. Huzarji so jaderno odjahali v bližnji gozd, strojne puške so pokale monotonno, mi smo potegnili vozove z dvorišča in se na to vlegli v jarke, odkoder smo krepko odgovarjali na sovražnikovo streljanje. Vnel se je ljut bob. Polagoma so se Rusi vnesli, zakaj našleteli so na krepak odpor, a tudi naše strojne puške so našle svoj cilj in opravile svoje delo.

Huzarji so zajeli rusko baterijo in po ljutem boju potolkli vse moštvo. »Prav je tako,« je rekel ritmojster, »saj bi bili v zadregi z vietniki.«

Meni je zlomil košček šrapnela, ali kaj je bilo, na desni strani spodnje rebro.

Bilo je približno okrog pol 2. ponoči, ko me je poslal poveljnik s patroljo v gozd. Jedva sem se dvignil iz jarka, že sem zopet padel na tla. Vzelo mi je sapo in ko sem se otipal, sem čutil in potem tudi videl, da mi je najbrže kos železa razbil celo komisno torbico za revolver, kar me je prejkotne obvarovalo smrtne rane. Krvi ni bilo, ali dihati skoro nisem mogel in hoditi tudi ne. Prepeljali so me v Tomašov (na Ruskem), kjer so me »povili« in v par dneh sem bil zopet dober, čeprav sem imel še vedno velike bolečine, ki jih čutim deloma še sedaj. No, imel sem že vdrgič neznanško srečo! ...

Prišel sem zopet na fronto še o pravem času, ko so po tedenskem boju podili naši Ruse nazaj, daleč preko Zamošča.

Dobil sem nalogo popraviti brzozjavno progo do Zamošča. Bilo je težko delo. Rusi so namreč posekali vsak drug brzozjavni drog in potrgali žice. Poleg tega smo imeli vedno »komedije« z razpršenimi kozaki in patroljami, ki so nas obstreljevale. Izgubil sem par vrlih in pridnih fantov.

Na tem retabliranju proti Zamošču sem prišel do Lab., kjer sem napravil čez noč brzozjavno štacijo kot »transit« k ... koru. Bil je to, kakor so dejali, nevaren posel. Zjutraj ob 3. sem jahal z dvema Čehoma v smeri proti Zamošču. Skoro poldrugo uro smo bili že na potu, ko nenadoma zagledam kakih 700 do 900 metrov pred seboj na glavni cesti kozško patroljo 20 do 30 mož.

»Nazaj«, sem si mislil, »trije itak proti taki premoči ne moremo ničesar opraviti.« Jahali smo v diru nazaj. Ko sem se ozrl, sem sprevidel, da nas bodo gotovo preje zajeli, predno pridemo do svoje čete, kjer smo imeli še kakih 10 do 12 mož. Te mrcine so nas hotele naravnost vjeti, zakaj nihče ni streljal. Približali so se nam že na 400 do 500 metrov. Uvidel sem, da je brezuspešen vsak poskus uteči. Križa sicer nisem napravil, ker nisem imel časa, vendar pa mi je bilo nekako tesno pri srcu. Velel sem fantoma: »Doli v jarek, pa dobro merimo!«

Skočili smo s konj eden na levo, drugi na desno, k meni je prilleg korporal in že so se pokazali prav pred nami prvi trije na holmcu. Trikrat je počilo in trije so se zrušili. Eden izmed nas je zadel samo ko-

nja. Bili so to težki trenotki. Držal sem svojo puško, da bi jo zlomil, ako bi bilo to mogoče. V prihodnjem hipu se je na holmcu pojavilo zopet 5 temnih postav. Jeli smo zopet streljati. Vsak naš strel je zadel. V trdni zavesti, da bomo živeli samo še par minut, je nas navdala neverjetna mirnost. Niti besedice ni bilo slišati, čulo se je samo repetiranje in pokanje pušk. Kozaki so se vrgli na tla in jeli streljati. Režeži! Trajalo je mučnih 15 minut. Sedaj seveda nisimo več toliko zadeli, ker so tudi kozaki ležali skriti v jarku. Oddali smo še kakih 15 do 20 strelcov, nato pa je streljanje prenehalo. Takoj smo s tovariši planili pokonci, s težkim trdom polovili konje ter oddirjali. Za gričkom so kozaki napravili isto: polovica jih je krenila na levo, polovica pa na desno z očitnim namenom, da nas zajamejo. Prebili smo se vendar le, dasi so nam krogle frčale okrog ušes kakor toča. Sledili so nam do Lab., tu pa so jih sprejeli že ostali fantje našega oddelka. Hitro so se okrenili ter odnesli pete.

Vrnili smo se na pozorišče spopadov s kozaki. V jarku smo našli 12 mrtvih, ranjence so najbrže odvedli sabo. Poleg tega smo vjeli tri kozške konje, enega imam sedaj jaz, enega pa moj komandant.

Pri armadnem poveljstvu se jim je zdelo moje poročilo skoraj neverjetno. Teda še isti dan je dospel neki »stotnik«, ki je moj raport potrdil v celnem obsegu ter vložil radi mene in mojih dveh tovarišev pismen predlog za vojno dekoracijo.

Proti večeru istega dne so nas v Lab. kozaki znova napadli. Eden izmed mojih ljudi je planil v sobo in zaklical: So že zopet tu! Bilo jih je kakih 15. Pograbil sem puško ter skočil skozi vrata. Pred mano je šinil kakor strela ven na cesto moj korporal, junaški dečko. Le trenotek se je ozrl, ali že ga je zadela krogla, kakor sem se pozneje prepričal, v prsa; zgrudil se je in borec se že s smrtno, je zaklical: »Pa-ne fährrihu, ja — mam — dost!« (Go-spod pra-porščak, jaz imam dosti!)

Nisem imel časa gledati nanj, meril sem, prijatelj, z mirnostjo in hladnokrvnostjo, da se danes, ko pišem to in ko mi vstaja vse to zopet pred očmi, čudim sam! Komaj tri minute je trajalo streljanje, potem pa so moji ljudje planili brez povelja kakor besni na cesto, toda kozaki nas niso čakali. Utekli so. Bil je zanje zadnji čas, ker sicer bi bilo po njih. Pet so jih pustili na mestu. Eden je bil mrtev, 4 ranjeni. Komaj sem ubranil, da niso v svoji razjarjenosti potolkli še te.

Vrnil sem se na svoje mesto in se zjokal kakor mal otrok. Najboljše ga so mi vzeli, iz ust mu je še curljala kri, v rokah pa je še krčevito držal svojo puško, s katero je streljal tako krasno. Nič ni pomagalo!

Izkopali smo mu jemo blizu hiše, ga položili v njo ter ga zagrebli. Na grobu smo napravili velik križ, lesen, bel. Gori sem napisal: »Tu počiva Sokol Jan S..., najboljši našega oddelka. Armadna brzozjavna postaja številka ...«

Tisto noč nisem govoril z nobenim, tudi mene ni nagovoril nobeden, a tudi očesa ni tisto noč zatisnil nihče.

Junak, ki je pisal to pismo, leži sedaj ranjen in bolan na Dunaju. Svoje pismo zaključuje tako-le: »Zdaj mi je že boljše. Ko bom zdrav, se z veseljem vrnem, samo zdrav moram biti!«

Dnevne vesti.

+ **Deželni šolski nadzornik z. Fran Hubad** je na lastno prošnjo vpokojen in mu je ministrstvo izreklo priznanje in zahvalo za njegovo dolgoletno delovanje. Dvorni svetnik g. Hubad, ki je vitez reda železne krone 3. vrste, si je za razvoj šolstva na Kranjskem pridobil veliko zaslug in ga ohrani srednješolsko učitelstvo gotovo v hvaležnem spominu.

— **Imenovanja med vojaškimi zdravniki v rezervi.** Cesar je imenoval v razmerju evidenc: za polkovne zdravnike višje zdravnike dr. Eda Šlajnerja, dr. Riharda Kretza in dr. Ferdinanda Trenza; za višje zdravnike asistencne zdravnike dr. Janka Serneca, dr. Fr. Ambrožiča, dr. Pavla Kancana in dr. Viktorja Babnika.

— **Namestnik državnega pravdnika, dr. Fran Pompe, umri na ranah.** Včeraj smo poročali, da je bil na južnem bojišču težko ranjen, namestnik državnega pravdnika pri tukajšnjem deželnem sodišču, dr. Fran Pompe. Ko je list izšel, je došla brzozjavna vest, da je dr. Pompe na dobljenih ranah umrl v bolnišnici v Maglaju. Pokojnik si je pridobil v času svojega bivanja v Ljubljani v vseh krogih splošne simpatije. Bil je izredno blaga duša, ki je imel polno prijateljev, a nobenega sovražnika. V pravniških krogih je bil na glasu kot

izboren jurist, zato je v krogu svojih tovarišev užival največji ugled in spoštovanje. Dr. Pompe je bil doma na Štajerskem. Gimnazijske študije je dovršil v Celju, vseučiliške pa v Gradcu. Po končanih študijah je vstopil v sodno službo na Kranjskem. Bil je dolga leta sodnik v Krškem. Od tam je prišel pred leti v Ljubljano, kjer je bil neposredno pred mobilizacijo imenovan za namestnika državnega pravdnika. Toda še predno je nastopil svojo novo službo, je bil kot črnovojniški poročnik poklican pod orožje. Pred prvimi štirinajstimi dnevi je odšel s svojo četo na južno bojišče, kjer je sedaj umrl junaške smrti. Zapušča soprogo, rojeno Miklavčevico iz Celja, in štiri otroke v nežni starosti. Pokojnik je bil odločen narodnjak, ki ni nikdar prikrival svojega slovenskega prepričanja. Ker je bil odlični jurist in izredno sposoben in vester uradnik, mu je bila odprta še najlepša bodočnost. No, usoda je drugače odločila. Umrl je častne smrti. Zato mu bo ohranjen večer spomin!

— **Padel je v bitki pri Grodeku** v starosti 30 let, nadporočnik pri 87. pešpolku, gosp. Ferdinand Praprotnik, iz znane narodne rodbine.

— **Srebrno svetinjo II. razreda za hrabrost** je dobil pri 27. domobranskem polku službeči Ljubljane Ignac Lapajne. Izmajljaj te hrabrostne kolajne dobita, kakor je znano, do smrti mesečno 7 K 50 v.

— **Pogreša se vojak 27. domobranskega pešpolka, 16. stotnija, Alojzij Gostiša,** doma iz Gor. Logateca, star 26 let, ki je odšel iz Ljubljane 15. avgusta na severno bojišče. Ker so vsa poizvedovanja za njim od 26. avgusta zama, se prosi, kdor bi izmed tovarišev kaj vedel o njemu, naj blagovoli sporočiti njegovemu bratu Franc Gostiša, c. kr. davčni oficijal, Vrhovčeva ulica št. 1, v Ljubljani.

— **Kdo ve kaj?** Dr. Herman Molé, poročnik v rezervi c. in kr. pešpolka št. 10, 5. stotnija, bil je baje vjet dne 2. septembra t. l. na ruskem Poljskem od Rusov. Prosi se, komur bi bilo kaj več znanega o sedanjem njegovem bivališču, naj blagovoli to naznaniti njegovemu očetu Mihaelu Molé, c. kr. dombr. evidenč. nadoficijalu v pok., v Kandiji pri Novem mestu, Dolenjsko. Obenem se prosi, to tudi v drugih časopisih ponatisniti.

— **Narodne dame za toplo oblačilo našim vojakom.** Že dlje časa so naše vrle narodne dame pletle zimске stvari za domače vojake na bojišču. Zlasti so se pri tem odlikovale po inicijativni gospe podžupanje dr. Trillerjeve narodne dame v Škofji Loki. Napravljeno blago se je zbiralo v »Mladiki« in izročilo naravnost vojaškemu poveljništvu, ker tačas še ni bila razglašena zbiralnica na c. kr. deželnovladnem prezidiuju.

— **Sodaj se je pa ta akcija naših narodnih dam pod predsedstvom gospe županje dr. Tavčarjeve sprlo nujni in veliki potrebi, postavila na širšo podlago.** Gospa županja je organizirala nabiranje večjih denarnih prispevkov, zlasti pri javnih faktorjih in narodnih organizacijah, ter je na ta način že danes zasigurnih, kakor se nam poroča, več tisoč kron. Za ves, v to svrhu nabrani denar, nakupijo naše narodne dame nemudoma najpraktičnejših in najpotrebnejših zimskih stvari, katere se potem oddajo nabiralnici c. kr. deželne vlade, z izrecno odmembo za naše domače polke.

— **Darujte cigarete in smotke za naše junake.** Z bojišča se poroča, da naši vojaki najbolj pogrešajo cigarete in smotke, katerih zlasti na severnem bojišču ni zlahka dobiti. Zaradi tega je že vojni oskrbovalni urad apeliral na požrtvovalnost občinstva. Treba pa je, da to akcijo podpirajo po možnosti tudi lokalni faktorji, zlasti v prid svojim domačim vojakom. Prosimo torej slavno občinstvo, naj se po možnosti tudi v tej praktični obliki spominja naših junakov. Darila v denarju in blagu (posebno dobrodošlo so cigarete!), sprejema naše upravnništvo, v blagu pa tudi odvetniška pisarna podžupana dr. Trillerja, Dalmatinova ulica 7. — Nabrani darovi se bodo izkazali in oddali nabiralnici c. kr. deželne vlade, z izrecno odmembo za naše domače polke.

— **Darila za naše vojake v vojni.** Darovana oblačila, branila proti mrazu (jopiči, snežne oglavnice, rokavice, volnene nogavice, zapestniki, golenke, krpe za noge, dokolenice, opasnice itd.) in perilo, ki se oddajo pri tukajšnjem nabiralšču za darila v naturalijah (c. kr. deželno predsedništvo, Simon Gregorčičeva ulica št. 20, prtiličje, desno) razdaja navedeno nabiralšču neposredno poveljstvom nadomestnih formacij na Kranjskem se dopolnjujejočih vojaških krdel in c. in kr. poveljstvu dopolnitvenega okraja oziroma c. kr. poveljstvu domobranskega dopolnitvenega okraja ter c. kr. poveljstvu črnovojne okraja Ljubljane, da jih

porazdele med vojake, ki od tu odrijejo v vojno. Darovalci takih daril imajo torej zagotovilo, da pridejo darila vojakom domačih vojaških krdel v prid. Poleg tega pa se seveda točno ozira na posebna namenila za gotova domača vojaška krdel.

— **Za ranjence.** Od raznih krajev prihaja društvu »Mladiki« v obilni meri sveže in posušeno sadje za ranjene vojake. Poseben odsek blagostrežnega ženstva sadje že dalj časa dan na dan pripravlja za konserve in tudi na sveže ukuhava ter sproti prireja ranjencem za pobjoljšek. Vsak dan so vsi vojaki, ki so nastanjeni kot bolniki v liceju in v internatu »Mladike«, s taka ukuhanim sadjem potreženi za južno. Prosimo rodoljubna srca po deželi, da naj sadje pošiljajo tudi še zanaprej. Dobrodošlo je vsakovrstno sadje: sveže in posušeno. Tudi orehi, lešniki in kostanj pridejo prav. Pošilja naj se na društvo »Mladika« v Ljubljani.

— **Za obisk ranjencev.** Južna železnica je dovolila onim, ki obiščejo svoje ranjene ali bolane v zdravniški oskrbi se nahajajoče sorodnike - vojake polovično vožnjo, ako znaša razdalje več kakor 50 km.

— **Častnik,** ki je dne 8. oktobra v garnizijski bolnišnici razkazoval topniško kroglo (Artilleriegeschoss), se pozivlje, da se takoj javi pri vojaškem krajnem poveljstvu v Ljubljani.

— **Seznamek izgub št. 21. z dne 8. oktobra 1914** je nabit na deski pred glavnim vhodom mestnega magistrata.

— **Zlato dam za železo.** Damski odbor je dobil včeraj železne prstane s slovenskim napisom. Izkaz daril: gđc. Pavla Kanž 1 verižico, gđc. Josipina Terstenjak 1 verižico, g. Rezi Nepeš 1 prstan, gđna. Roza Midloch 1 brošo, gđna. Mici Kapsamer 1 prstan, gđna. I. Kosmač 1 par uhanov, R. K. 1 zapestnico, gđc. Vilj. Pressl 1 brošo, 1 verižico z obeskomo, 1 zapestnico, 1 naprstnik, gđc. Mina Presse 2 prstane, 1 obroček za servite, gđc. Milka Bizjak 1 brošo, gđna. Amal. Telja 1 brošo, 1 obesk, 2 denarja, neimenovana 1 prstan, 1 zapestnico, 1 obesk, 1 par manšetnih gumbov, gđna. Jerica Rabitsch 2 prstane, gosp. Hildeg. Schmidt 1 prstan, 1 verižico, 1 zapestnico z obeskomo, gđna. Beti Ješe 1 prstan, gđna. Ani Stadler 1 par uhanov, g. W. Damasko 1 prstan, g. Karleto Tazher 1 prstan, gđc. Toni Jamnik 2 prstane, gđc. Milka Sprenger, Trebnje, 1 prstan, g. dr. Požar 2 prstane, g. Juri Freiberger 1 prstan, g. Antonija Freiberger 1 prstan in ulomke, ga. in gđna. Ogrizek 4 prstane, sestre Matanovič 1 kratvato iglo, 1 prstan, gosp. E. Behofschütz 1 prstan, neimenovana 2 prstane, neimenovana 1 zapestnico, 1 prstan, 1 križec, g. J. Žagar 1 prstan, neimenovana 2 para uhanov, neimenovana 1 prstan, gđna. Minka Bukovec 1 zapestnico, gđna. Beta Pardobsky 1 prstan, gđna. Angela Krajšek 1 par uhanov, gđna. Kenda 2 prstane, 2 para uhanov, gđna. Josip. Markič 1 par uhanov, g. Pečak 1 medaljon, ga. podpolkovnikova baronica Scholten 2 prstane, g. Hojbovšek 1 prstan, rodbina Pogačar 3 zapestnice, 1 verižico, g. Tepina 1 prstan, sestre Ješe 1 prstan, 2 obeska, neimenovana 1 denar, g. Hillelmayer 2 prstane, g. Karol Burger 1 prstan, N. N. 1 poročni prstan, g. A. Oroszy 1 poročni prstan, g. Pavla Pokovec 1 par uhanov, g. Hillemeier 2 zapestnici, vlonke, g. Stadler 1 poročni prstan, neimenovana 1 poročni prstan, neimenovana 1 prstan, gđna. Fani Reder 2 prstane, g. A. Rössmann 1 zaponko, gđna. Pavlina Likar 1 prstan, 1 verižico z obeskomo, gđna. Grabner 1 prstan, 1 verižico z obeskomo, neimenovana 2 poročna prstana, 1 par manšetnih gumbov, 2 verižici, 1 zaponko, 2 obeska, g. Anton Schuster 1 verižico za uro, g. Hen. Kenda 1 verižico za uro, g. Irma Kenda 1 prstan 1 kratvato iglo, 1 par uhanov, 4 zaponke, 1 par manšetnih gumbov, 1 obesk, gđna. Greti Kette 1 verižico, g. I. Kenda 1 prstan, g. Ana Podbevšek 1 prstan, 1 verižico, gđna. Schlehlan 1 zapestnico, 2 verižici, 2 broši, 2 prstane, 5 zaponk, gđna. Herta Schlehlan 1 verižico, 1 prstan, gđna. Frida Schlehlan 1 prstan, gđna. Reyerschütz 1 prstan, 1 par uhanov, 1 gumb, 2 denarja, 2 verižici in vlonke, ga. plem. Fladung 1 poročni prstan 1 obesk, gđna. Toni Wahl 2 križca, 2 obeska, gospa. Schaffer 1 medaljon, 1 obesk, neimenovana 1 prstan, 1 uro, odlomke, gđc. Cirila Zakotnik v Št. Vidu 1 par uhanov, g. Krmeč v Št. Vidu 1 prstan, neimenovana 1 prstan, neimenovana 1 prstan, gđna. Angela Krajšek 1 prstan, 2 zaponki, neimenovana 1 prstan, 1 zapestnico, gđna. Ivanka Schwab 1 prstan, 1 zapestnico, gđc. Kranner 1 medaljon, neimenovana 2 prstane, 1 kratvato iglo, neimenovana 1 zaponko, neimenovana 1 zaponko, neimenovana 2 zapestnici, 1 prstan, neimenovana 3 poročne prsta-

ne, 3 obeske, 1 tolar, 4 prstane, neimenovana 3 zaponke, M. L. in E. L. 1 zapestnico, 1 poročni prstan, 1 brošo, 1 kratvato iglo, 1 verižico, 1 prstan in obesk, neimenovana 1 brošo, 1 prstan, 3 uhane, 2 reda, gospa Kittag 6 žlic, 1 uro, neimenovana 1 prstan, 1 zapestnico, neimenovana 1 prstan, 1 zapestnico, neimenovana 1 prstan, 2 zaponki, neimenovana 1 prstan, gospa Vilma Seemann 1 medaljon, 1 poročni prstan, odlomke, gđc. Marija Seemann 3 prstane, gđc. Viki Luhn 2 prstane, gđna. Pavla Sorger 3 prstane, gđna. M. Lekan 1 par uhanov, ga. Ana Leskovec 1 prstan, 5 denarjev, ga. Pavla Ciuha 1 prstan, ga. Leonora Rabitsch 2 prstane, 1 verižico, gđna. Ana Hren 1 prstan, 1 kratvato iglo, 1 uro, ga. Rabič v Kranju 1 prstan, 1 brošo, neimenovana 1 zapestnico, gđc. Zinka Vrančič 3 prstane, 1 par uhanov, gđc. Kauschegg 1 verižico, ga. stotnikova Merk v Kranju 1 poročni prstan, 1 par uhanov, gđna. Skala 2 prstane, 1 par uhanov, ga. Lemicki 1 par uhanov, 1 zaponko, g. Martin Jeretin v Litiji 2 poročna prstane, 1 križec, gđc. Mici Vogrinc 1 prstan, neimenovana 1 prstan, gđna. M. Luschan 1 prstan, neimenovana 1 obesk, gđna. Rezi Čurbi 1 prstan, neimenovana 1 prstan, g. Franc Japelj 1 prstan, gđna. Margareta Schmiedt 3 prstane, 1 brošo, 1 obesk, 1 denar, neimenovana 1 poročni prstan, 3 uhane, gđna. Ana Frameik 1 par uhanov, neimenovana 1 prstan, 1 par uhanov, gđna. Olga Kosar 4 prstane, 1 par uhanov, gđna. Pina Stacul 1 verižico, mater Kristina 1 prstan, 1 brošo, 4 pare uhanov, gđna. Ivanka Kregar 1 verižico, neimenovana 1 par uhanov, neimenovana 1 križec, 1 obesk, gg. E. in K. Miklič 1 prstan, 1 par manšetnih gumbov, 1 gumb, neimenovana 1 prstan.

— **Pogreb avstrijskega generala z ruskimi vojaškimi častmi.** Slovaške »Nar. Noviny« poročajo: Te dni se je pripeljal z bojišča v bolnico v Miškovicu ranjen nadporočnik, ki je bil pridelen štabu padlega feldcajgmajstra barona Wodnianskega. O junaški smrti in pogrebu odličnega našega generala je nadporočnik povedal sledeče: Baron Wodniansky je ravno študiral prejete nove ukaze armadnega poveljstva, ko se je na celi naš štab vsul pravi dež krogelj iz ruskih strojnih pušk. Bili smo sredi našega vojaštva, ki se je takoj z vso ljutostjo zagnalo na sovražnika. Krogla je zadela mojega konja. Hitro sem skočil dol — v tem trenutku sem videl, kako se je naš general zabal in padel s konja. Krogla ga je zadela v prsa in bil je takoj mrtev. Primorani smo bili se umakniti in ni nam bilo mogoče vzeti mrtvega našega generala seboj. Samo en zdravnik je ostal pri ranjenici, dokler ni so prišli Rusi. Našemu zdravniku se je približal ruski kapitan in vprašal, kazoč na našega mrtvega poveljnika: »Jo-li to general?« Zdravnik je to potrdil, nakar je kapitan, obrnivši se k svojim spremljevalcem, ukazal, da mora biti padli general pokopan z vsemi vojaškimi častmi. Nato je kapitan vzel mrtvemu generalu listino, denar in dragocenosti ter vse izročil našemu zdravniku. Vojaki so med tem izkopalji grob. Ko je bilo to končano, se je vsa kompanija postavila v red in kapitan je zapovedal: »K molitvi.« Po končani molitvi so ruski vojaki oddali salvo, nakar je bil grob zakopan. Kapitan je prosil našega zdravnika, naj sporoči našemu poveljstvu, da je bil feldcajgmajster baron Wodniansky pokopan z vsemi vojaškimi častmi.

— **Za poznejše čase.** Na Dunaju se pripravlja neko društvo, da izda ilustrirano delo o sedanji vojni. Razume se pač ob sebi, da tudi Slovenci ne bomo ostali brez take zgodovine. Za to zgodovino — naj jo bo spisal kdorkoli — bilo bi dobro, da se začne že zdaj zbirati material. Omenjeno dunajsko društvo prosi že sedaj, naj se mu pošiljajo pisma, ki so jih vojaki pisali z bojišča. Ta pisma bodo imela svojo vrednost. Opozarjamo torej, naj vsakdo shrani pisma in dopisnice, ki jih dobiva z bojišča, za poznejši čas, da se bo moglo na njih podlagi pokazati, kako so vrli slovenski vojaki izpolnjevali svoje dolžnosti.

— **Tabak in vojna.** Berolinski listi se boje, da bo zmanjkalo tabaka. Cigaretnega tabaka, ki ga dobiva Nemčija iz Macedonije, primanjkuje že zdaj, ker je lanska in letošnja tabačna žetev v Macedoniji po vojnih dogodkih hudo trpela. Prej je Nemčija dobivala tabak tudi po morju, kar je zdaj skoro nemogoče. V Egiptu se zdaj tabak sploh več ne sadi, ker dobivajo Angleži na carini od uvoženega tabaka veliko več, kakor bi mogli dobiti od doma pridelanega. Ruski ceneni tabak iz Kavkaza se sedaj seveda tudi ne more dovajati na Nemško. Tabak za smotke se bo, tako upajo berolinski listi, laglje preskrbel, a drag bo zelo. Ker ogrožajo Angleži skoro vse trgovske let-

je nevtralnih držav, znaša zavarovalnina za ladjo 40 odstotkov več kakor doslej in vrh tega se je tabak silno podražil že v Ameriki. Največ tabaka bo dobivala Nemčija iz Nizozemske, ki dovažajo 75 odstotkov svojega tabaka z otokov Sumatra, Borneo in Java. Kar zraste tabaka na Nemškem, je poraben samo za najcenejše smotke. Konsum tabaka pa raste. Samo v tovarni v Berlinu sta bila naročena dva milijona cigaret za francoske vjetnike. Kje so potem še drugi kadilci!

Obrotno gibanje v Ljubljani. Meseca septembra je pri mestnem magistratu ljubljanskem prigraslilo svojo obrt 15, odglasilo po 8 strank. Priglasili so: Marijana Kump, Pogacarjev trg 3, kramarja z manufakturnim blagom. Brigita Bedenik, Jeranova ulica 5, prodaja slaščic, sadja in kruha ter sodavice. Uršula Richter, Trnovski pristan 1, trgovina z mešanim blagom. Franciška Pirnat, Poljanska cesta 69, prodaja živil, sadja, slaščic ter piva in sodavice v zaprtih steklenicah. Karel Anton Kregar, Sv. Petra cesta 25, trgovina z mešanim blagom. Fran Ravenegg, Spodnja Šiška 77, trgovina z antikvitetami. Simon Bogme, Bohoričeva ulica 30, krojaški obrt. Rudolf Mlakar, Spodnja Šiška 105, trgovina z mešanim blagom. Anton Stopar, Sp. Šiška 63, obrt najemščekov. Luigi Bianchi, Selenburgova ulica, ubiranje glasovirjev. Ivana Bremc, Zalokarjeva ulica 13, prodaja živil ter piva, vina in sodavice v zaprtih steklenicah. Štefan Podpac, Sv. Jakoba nabrežje 7, trgovska agentura. Edmund Schott, Tomanova ulica 10, prodaja kruha in klobas. Alojzij Črne, Mala čolnarska ulica 7, lončarski obrt ter Ivan Stari, Kolodvorska ulica 23, krovski obrt. — Obrt so odglasili: Marija Škulj, Ulica stare pravde 3, žensko krojaštvo. Andrej Golob, Gradišče 12, čevljarški obrt. Ignacij Ribič, Spodnja Šiška 284, pletenje in prodaja nogavic. Ljudmila Bele, Sp. Šiška 33, trgovina z mešanim blagom, s šolskimi knjigami, molitveniki, koledarji in nabožnimi podobami. Karel Černe, Šolski drevored, prodaja mesa in klobas. Olga Breskvar, Hilserjeva ulica 12, žensko krojaštvo. Marija Pavove, Sv. Jakoba trg, prodaja slaminikov, ter Josip Sima, Kongresni trg 6, prodaja čevljev, mazila za čevlje, vrvice, zaponk in napeknikov.

C. kr. priv. splošna prometna banka v Ljubljani nam poroča, da ji je neka stranka z dežele predložila več srečk v pregled radi zbrabanja, pri tem pa pustila ležati pri njej eno srečko ital. družbe Rdečega križa. Določena srečka se dobi pri omenjeni banki, proti navedbi serije in številke.

Umri je v Borovnici posestnik in trgovec z lesom g. Matija Švigelj v visoki starosti 81 let. Pokojnik, oče ljubljanskega odvetnika g. dr. Šviglija, si je z marljivostjo in delom pomagal naprej in je v vseh krogih vžival splošno spoštovanje. Blag mu spomin!

Pojasnilo. Izpred sodišča se nam poroča: Govorice, da je bil gospod trgovec Maks Japelj iz Logatca kaznovan radi kakega pregreška ali prestopka zoper predpise, ki se tičejo prodajanja ali cen živil, je popolnoma neosnovana. Gospod Japelj je bil marveč obsojen radi pregreška zoper javni mir in red v zmislu § 305. in sicer na 14 dni zapor.

Šolsko vodstvo v Mengšu je nabralo za »Rdeči križ« 360 K 36 v, kateri znesek se bo uporabil za nabavo volne za pletenje nogavic za vojaške po šolskih učenkah tukajšnje šole. Darovali so gg.: Anton Stare 50 K, Ana Stare 50 K, Jenčič Milan z rodbino 50 K, J. Levec 10 K, Valentin Gregorec 20 K in preostanek zbirke za razsvetljavo in umetni ogenj o priliki cesarjevega rojstnega dne 44 K 56 v, Miha Koncilija 5 K, Jožef Stemberger 30 K, Oldrich Rousek 10 kron, Janko Bogataj 10 K, Jos. Korosec 10 K, sl. pivovarna Mengeš 20 K, Degischer Marija 6 K, Jos. Komotar 5 K, Fr. Gregorec 2 K, Jos. Funtek 1 krono, Fr. Tičar 1 K, Mar. Rihar 1 krono, Marjeta Flerin 1 K, Mar. Kuralt 50 vin., Neimenovana 1 K, Kralj Fr. 1 K, Hel. Ručigaj 1 K, Pavla Pogacnik 50 v, Valentin Jerše 4 K, Fr. Preselj 1 K, Mar. Rozman 1 K, Ivana Vrhovnik 1 K, Mar. Vrhovnik 1 K, Ana Brugger 1 K, Alojzij Dornik 10 kron, družba pri V. Gregorcu 8 K 80 vin., Jos. Keršmanc 2 K. — Iskrena zahvala!

Iz Rajhenburga se nam piše: Radiči se niso pretepali v Zupančičevi gostilni in Rajhenburgu, kjer gostilne s takim imenom sploh ni, ampak ti pretepi so se vršili v Zupančičevi gostilni v Senovem.

Iz Slivnice pri Celju nam pišejo: V tork 6. oktobra je zgorelo gostilničarju Lesjaku gospodarsko poslopje. Živino so rešili. Škoda je precejšnja.

Zgorel je v Konjicah šestletni otrok hramovca Vičica.

Posk na gimnazijah v Mariboru se prične po dosedanjih dispozicijah okrog 20. oktobra. Od mariborskih gimnazijskih profesorjev jih je 12 v vojni.

Sv. Miklavž pri Ormožu. Na Dunaju je dne 8. oktobra vased zastupljenja krvi pri operaciji umrl gosp. dr. Friderik Mikel, sin umirovljenega realčnega ravnatelja gosp. Karla Mikela. Pokojni je promoviral v juniju l. l. ter je bil kot sekundarni zdravnik nameščen v Elizabetni bolnišnici na Dunaju. N. v. m. p.!

Izpuščen je od vojaškega sodišča v Gradcu pisatelj Anton Novčan. Izpuščena sta nadalje tudi: učiteljica Fanika Novak iz Ruš in župan Viktor Glas iz Smolnika.

Drobne novice s Stajerskega. Ranjen je bil na severnem bojišču major 87. pešpolka Oton Weger. Dobil je strel v desno koleno. — Župnijo Žetale je dobil Janez Kozoder, doslej župnik v Skomrah na Pohorju. — Iz Poljčan. Na cesti pri Grobelnem se je 6. t. m. ponesrečil tukajšnji veleposestnik Albin Grundner. Vozil se je z avtomobilom, ki je zadel v kup gramoza in se zvrnil v 3 metre globok jarek. Grundner je bil pri prici mrtev. Zapustil je vdovo s 3 otroci. — Iz Maribora. Praporščak 27. pešpolka, meščanski učitelj Adolf Neubauer je prišel v rusko vjetništvo. Nahaja se sedaj v kijeviski bolnišnici. — Iz Maribora. Poduk na meščanskih šolah se prične v četrtek, dne 15. oktobra. — Prvi sneg so dobili v sredo okrog Mürz-zuschlaga na Zg. Stajerskem tudi že v dolini. — Iz Maribora. Mestni svet je sklenil darovati na novem mestnem pokopališču poseben prostor za v Mariboru umrle vojaške in tam postaviti kasnejše spomenik. — Iz Maribora. Od začetka vojne je, kakor poroča »M. Z.«, prestopilo k protestantizmu v mestu okoli 100 oseb.

Koroški župnik Mayrhofer je od deželnoobrambenega sodišča v Gradcu izpuščen in se je vrnil na svojo župnijo.

Vojni žurnal, ki se predvaja od danes naprej v kinematografu Ideal, nam kaže mnogo zanimivosti z južnega bojišča. Velikanska drama iz divjega zapada »Billa, veliko dejanje«, kaže nam čudovite jahaške prizore, senzacionalno bikoborbo, nadalje krasne naravne posnetke mavriške Španije in nje umetniške stavbe. Konec tega krasnega sporeda tvori sijajna veseloigr »Soba št. 22.«

Nezgoda. Predvčerajšnjim je v Pollackovi tovarni zgrabil stroj čevljarja I. Hwatala za levo roko ter mu jo v zapestju tako pretrl, da bo dlje časa nezmožen za delo. Zdravnik mu je dal takoj potrebno pomoč ter odredil, da ostane v domači oskrbi.

Književnost.

— **Trgovski koledar za leto 1915.** IX. letnik. Izdalo in založilo »Slovensko trgovsko društvo Merkur« v Ljubljani. Uredil dr. R. Mar. Vsebina: Slovensko trgovsko društvo »Merkur« in odbor. — Posredovalnica. — Trgovski dom. — Izvleček iz pravil podpornega zaklada. — Koledar za leto 1915. — Kolkovne lestvice. — Obrestne tabele. — Kovani denar raznih držav. — Preračunjalne tabele. — Tabela za preračunavanje domačega in tujega denarja. — Preračunavanje anuitet in sestavljanje amortizacijskih načrtov. — Amortizacijski načrt. — Anuitetni faktorji. — Tabela za izračunavanje dni od enega datuma do drugega. — Mere za sukno. — Uteži. — Dolgostne mere. — Vojaška taksa. — Tabela za razredčenje alkohola. — Tabela za preračunavanje alkohola iz kilogramov v litre. — Užitninska tarifa za mesto Ljubljano. — Užitninska tarifa za meso in vino izven zaprtih krajev. — Osebnih davki. — Vpogled v knjige. — Dopustnost trgovskega potovanja. — Prodaja žganih opojnih pijač na drobno. — Samostojno izvrševanje trgovinskih obrtov. — Trgovina z mešanim, špecerijskim, kolonialnim in materialnim blagom. — Izpregled sposobnostnega dokaza. — Prodaja storjene obleke in čevljev. — Nedeljski počitek v trgovskih obrtih na Kranjskem. — Zapiranje in odpiranje trgovin v Ljubljani, Spodnji in Zgornji Šiški, Udmatu, Selu, Mostah in na Glincah. — Delovni čas trgovskih uslužbencev in zapiranje trgovin. — Delovni čas v trafikah in zapiranje trafik. — Poštno določbe. — Pokojninsko zavarovanje zasebnih uslužbencev. — Cena izvoda 1 K, s poštnino 10 v več. Naroča se pri društvu »Merkur« in po vseh knjižarnah.

Razne stvari.

• 2000 učiteljev s Češkega v vojni. Kakor poročajo praški listi je bilo pri prvi mobilizaciji poklicanih pod orožje 2615 čeških in 1787

nemških učiteljev s Češkega. To števílo se je vsled naknadnega vpoklicanja starejših letnikov in pa vsled nabiranja novih rekrutov rojenih med l. 1892—1894 gotovo zvišalo nad 5000.

• **Za slova.** Brnske »Lid. Noviny« poročajo: Gospod Š. iz Ogrskega Broda je moral k vojakom. Ločil se je težko od svoje mlade žene. Precej dolgo je ostal oddelek, kateremu je S. pridržen v Kromefižu. Pred par dnevi pa dobi žena dopis, v katerem ji mož sporoča, da odide prihodnje dni na bojišče ter jo prosi naj še enkrat pride v Kromefiž, da vzameta slovo. Žena je šla težko od doma, toda hitela je vendar da objame svojega ljubelega moža. Posetila ga je v vojašnici. Pri slovesu pa ji je postalo slabo. Mož jo je moral položiti na svojo posteljo in ne dolgo potem — sta srečnega očeta pozdravila dvoječka... Seveda je bila cela vojašnica pokonci in celi popoldan je v njej šumelo, kakor da bi se regiment že pripravljaval neposredno na odhod. Prihitele so častniki, zdravniki, pred poslopjem pa se je nabrala gosta množica. Mlado mater so končno prepeljali s krepkima sinčkoma vred v bolnišnico — srečni oče pa je dobil še par dni dopusta, da poskrbi za botre in krst...

• **Smrt vohuna.** Za špijone pozna vojno pravo le eno kazen — smrt. Brez procedure obvisi vohun na prvi veji, ali pa obleži zadet od par strelcov bližnjem zidu. Smrt vohuna je najžalostnejša, pa tudi najpravičnejša kazen. Narednik celjskega 87. pešpolka, ki se je dne 21. vrnil z bojišča pripoveduje o poginu izdajalca naslednjo pretresljivo dogodbo: Bilo je v začetku meseca septembra. Naš bataljon je prišel v vasico, ki je bila popolnoma zapuščena, le v neki kolibici, v podstrešju smo steknili nekega starega možička. Imel je gotovo nad 80 let. Bil je ves siv, sključen, in zdelo se mi je, da ne bi mogel napraviti niti par korakov, tako je bil videti slab. Našli smo pa pri njem dve svetiljki in dve steklenici. Eno steklenico je hitro vrgel od sebe, a drugo smo mu vzeli iz rok in ga odvedli pred poveljnika. — Komaj in komaj je prišel z mojo pomočjo starec do poveljnika, a tu ni odgovoril na nobeno vprašanje, niti čemu ste mu rabili svetiljki, niti kaj je bilo v steklenici, ki jo je vrgel od sebe, niti kaj je v oni, ki sem jo držal v rokah. Molčal je, kakor bi okamenel. Bilo je očitno, da je imel svetiljki za to, da bi bil dajal z njima znamenja sovražniku, ki se je nahajal tik pred nami in s katerim smo se tudi spoprijeli prihodnje jutro, a treba je bilo še ugotoviti, kaj se nahaja v steklenici. Poveljnik je odmašil steklenico, ki je bila napolnjena z neko tekočino, poduhal in izpregovoril nato silno resno: »Strup! Ustrelite moža!« — Mene je doletela žalostna dolžnost, da spravim izdajalca na oni svet. Prijel sem ga pod pazduho in ga popeljal proti zidu. Obenem pa sem pomignil štirim vojakom — bila sta dva Slovence in dva Italijana — ter jim rekel po italijansko, da me starec ni razumel, naj grejo za nama, in ko stopim od starca, naj pa ustrelje. — Tako smo šli do zida, midva s starcem, ki sem ga vodil pod pazduho, spredaj, oni štirje pa, s pripravljenimi puškami, par korakov za nama. Ko sva prišla do zida, sem rekel starcu, naj se nekoliko nasloni ob zid, da se odpočije, in stopil sem par korakov v stran. Oni štirje vojaški so namercili puške, počilo je, kakor en sam strel, in starec se je zvrnil mrtev na tla. Tako se plačuje v vojni vohunstvo in izdajstvo.

• **Spricho sedanjih dogodkov razpošilja od danes naprej** preprogarnica in zaloga pohištva S. Schein, c. in kr. dvorni in komorni dobavitelj na Dunaju I, Bauernmarkt 10—14 novo izišli krasni album ob sklicevanju na naš list zastoni in poštnine prosto.

Brzobjavna poročila.

Predigra k padcu Anverze. London, 10. oktobra. (Kor. urad.) Belgijski korespondenti listov »Times« in »Daily Telegraph« poročajo, da so Nemci v tork prekoračili reko Šeldo. Močne čete so prešle reko pri Schonnerde, manjši oddelki pa pri Termonda in Wettarna. Belgijske čete so bile preslabe, da bi Nemcem zabranile prehod pri Schonnerde, dasi so strojne puške povzročale velike izgube oddelkom, ki so gradili most. Ljut boj se je vnel popoldne, ko so Belgijci dobili ojačenja, toda močna nemška pehota je kljub težkim izgubam dosegla nasprotno obrežje. Nato so Nemci dovedli artilerijo. Belgijske krogle so zadele prva dva topa ravno sredi mostu. Ena izmed baterij pa je končno vendarle izsilila prehod in obstreljevala belgijsko postojanko vzhodno od Berlaera. Leve in vse druge grevi v zooločnem

vrta v Anverzi so ubili iz bojazni, da bi med obstreljevanjem ušli.

KRALJ KAREL ROMUNSKI UMRL. Bukarešta, 10. oktobra. (Kor. urad.) Kralj Karel je danes zjutraj umrl.

Francoski obkoljevalni poskus — ponesrečil.

Frankfurt, 10. oktobra. (Kor. ur.) »Frankfurter Zeitung« javlja iz Milana: Generalštabni stotnik Aldo Cabriatti izjavlja v »Perseveranzii«, da se je francoski poskus obkoljiti nemško desno krilo definitivno ponesrečil in sicer vsled tega, ker se je pri Lillu pojavila nova nemška armada. Ker se zaveznikom vkljub morda dvakratni pomoči ni posrečilo, da bi predrli nemško bojno fronto, bo takšen poskus v bodoče imel še manj nade na uspeh, ker bodo Nemci po padcu Anverze imeli na razpolago nove čete, dočim ima Francija že zadnje rezerve v bojni fronti.

Alost izpraznen. Rim, 8. oktobra. Iz Londona poročajo, da je belgijsko vojaško poveljništvo zapustilo mesto Alost, da prebivalstvo ne bi streljalo na nemške čete. Prebivalstvo, ki je zapustilo mesto, je videlo že prve nemške ulane v Alostu.

Ostende ne več varno. Berolin, 8. oktobra. Glasom poročila iz Amsterdama so iz Ostenda prepeljali vladni arhiv na Angleško, ker ga tudi v Ostendu ne smatrajo več varnega.

Pariz v finančnih stiskah.

Pariz, 8. oktobra. (Kor. urad.) »Temps« poroča, da so dospeli v Bordeaux 3 pariški mestni svetniki, da se dogovore z ministri zaradi hudega nazadovanja financ mesta Pariza. Brezdelnost je povzročila mesečno za 9 milijonov frankov izdatkov. Razen tega je bilo izdanih 9 milijonov frankov za žene in otroke rezervistov, predno se je za nje brigala država. Od avgusta sem so se zmanjšali dohodki iz davkov in oktroya za skoraj 80%. Zato grozi silen deficit. V seji trgovske zbornice, katere so se udeležili zastopniki 8 velikih sindikatov, so prišle na razgovor transportne in prometne težkoče zlasti v poštni službi. Izrekli so se za to da se pomnože možnosti za delo.

Pogreb bivšega ministra dr. Rande.

Praga, 9. oktobra. (Kor. urad.) K danes se vršičemu pogrebu bivšega ministra, viteza dr. Rande, je prispejal v Prago kot zastopnik vlade minister javnih del, dr. Trnka, v spremstvu namestnika prezidijalnega načelnika, višjega stavbnega svetnika Boubika.

Se v smrti požrtvovalen.

Dunaj, 9. oktobra. (Kor. urad.) Pešec 27. pešpolka, Karel Novak, je umrl dne 14. septembra na ranah, ki jih je dobil na severnem bojišču. Na smrtni postelji je izrekel željo, da naj se izroči njegove stvari Rdečemu križu. Vodstvo »Rdečega križa« je te dni prejelo zapuščino vrlega junaka: denarnico z 18 K 20 vin. in uro z verižico. Denar je »Rdeči križ« obdržal, uro in verižico je odposlal kot spomin zaostalim svojcem vrlega vojaka.

Novi italijanski vojni minister.

Rim, 9. oktobra. »Giornale d'Italia« javlja: Ministrski predsednik Salandra bo nemudoma imenoval novega vojnega ministra, in sicer generala, ki pozna upravno službo ministrstva in vodilne može te službe.

Kolera.

Dunaj, 9. oktobra. Sanitetna oblast razglašča: Dne 9. oktobra so se primerili štirje slučaji azijske kolere v Wienovcah, po en slučaj v Brnu, v Velikih Niečicah na Moravskem, v Wolfsbergu na Koroškem, v Hohenemsu, na Dunaju in v Tešinu gre za osebe, ki so prišle s severnega bojišča; v enem slučaju na Dunaju gre za matroza, ki je prišel z Ogrskega. Slučaji v Niečicah so v zvezi s slučajji kolere, ki so se že prej zgodili v tem kraju. Nadalje se je po poročilu z dne 9. oktobra zgodilo v Krakovu v Galiciji 8 slučajev, v Bohni 2 slučajja in po en slučaj v Gorlicah, v Bystri, v Brzyslapu in Regetov - Wyzny ter trije slučajji v Tarnovu pri vojaških osebah.

Parni mlin v Dobročnu zgorel. Dobročna, 9. oktobra. (Kor. urad.) Tukajšnji Elizabetni mlin je zgorel. Škoda znaša več stotisoč krou.

Gospodarstvo.

— **Mestna hranilnica ljubljanska.** Promet meseca septembra 1914: 696 strank je vložilo 295.444 K 24 v; 1331 strank je dvignilo 382.663 K 22 vin. Stanje vlog 43.974.916 K 17 vin. V tretjem četrtletju 1914 se je hipoteknih in občinskih posojil izplačalo 158.200 K; vrnilo 270.263 K 12 vin. Stanje posojil 34.218.358 K 74 vin.

Darila „Rdečemu križu“.

Občinski predstojnik občine Zagorje pri St. Petru je otvoril nabiranje od hiše do hiše in nabrano poslal dež. in gosp. pomoč. društvu Rdečega križa za ranjence: 43 platnenih rut za obveze, 126 rjuh, 18 pokrivač, 40 blazin, 27 obvez, 26 žep. robcev, 96 obrisač, 37 srajc, 4 spodnje hlače, 6 vzglavnic, 1 vrečo platnenih krp. Vrhu tega še pošlje: 1 vrč (Kanne) medu, 7 kg slanine, 8 steklenic vina, in za slučaj potrebe še: 1020 jajc, 1070 l mleka, 40 kokoši. To občino, ki jo stavimo v prvo vrsto glede požrtvovalnosti in človekoljubja, prporočamo vsem v zvezi in posnemanje. Zares mehko in plemenito nam bodi srce!

Katoliška tiskarna v Ljubljani je društvu z ozirom na njegov plemenit namen brezplačno dobavila 2000 blokov po 100 plačilnih listkov Rdečega križa, ne glede na to, da je zaslužek znašal 516 K. Še istega podarila društvu. Želeti bi bilo tedaj, da bi se p. n. gostilničarji, kavarnarji, kakor tudi drugi trgovci z oz. na plemenit namen, prav pridno posluževali teh listkov. Od vsakega plačilnega listka dobi Rdeči križ 2 vin.

Dalje so darovali: g. Jelenič, St. Jernej 57 l vina, gospa Josipina Schumi 2 stekl. likerja »Triglave«, 1 stekl. konjaka, 1 stekl. malinovca, 3 škatle peciva za čaj, 1 zavoj melisnih bonbonov. Gospa Kump, stotnikova soproga 1 vel. stekl. Maggi, 1 škatlo Maggi-kock, gospa Ninka Luckmann 52 zvezkov časopisov, g. Viktor Schiffer 20 stekl. izvlečka za limonado, lovski klub »Diana« v Idriji 1 srno.

Darila.

Upravištvu naših listov so poslali:

Za »Rdeči križ«: Matija Židanič, Brioni 3 K 60 v in c. kr. notar Demšar v Ložu 5 K, iz kazenske poravnave Anžlohar - Šega. Skupaj 8 K 60 vin.

Za »Naše hrabre vojaške na bojišču«: Ana in Fran Svetlin, Buks 10 kron (in 1 volneni sviter ter par volnenih nogovic).

Iskrena hvala!

Cenjene naročnike mesečnike in trimesečnike vljudno opozarjamo, da se poslužijo priposlanih tim čekov in pošljejo naročnino do 15. t. m., da se jim list 16. oktobra ne ustavi. Tako ustavljenje ni ljubo niti nam niti cenj. naročnikom, zato pa prosimo prijaznega vpoštevanja.

Današnji list obsena 10 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 736 mm

sept.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
9.	2. pov.	738.0	8.2	sr. svzh.	oblač.
..	9. zv.	736.3	6.3	sl. zah.	del. jasno
10.	7. zj.	733.1	3.5	sr. sever	pol. oblač.

Srednja večerajšnja temperatura 6.2°, norm. 11.6°. Padavina v 24 urah mm 0.0.

Kólere
 se ubranite najbolje
 ako zavžijete dvakrat na dan po 1/50 l pristnega rastlinskega likerja
„FLORIAN-“a
 in si perete usta in roke z rastlinskim žganjem (fluidom)
„VIVA“
 primeniam k vodi.
 Oba izdelka, postavna varovana, se dobta pristno od
Rastlinske destilacije „FLORIAN“
 v Ljubljani, Prečernova ulica.

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš srčno ljubljeni sin oziroma brat, svak in stric, gospod

Ferdinand Praprotnik

G. in kr. nadporočnik 87. pešpolka

dne 8. septembra ob 11. uri dopoldne na severnem bojišču pri Grodeku v 30. letu svoje starosti junaške smrti častno umrl za domovino.

Blag mu bodi spomin!

3486

LJUBLJANA, dne 10. oktobra 1914.

Žalujoča rodbina Praprotnik.

Globoko potrtega srca naznanjamo vsem svojim sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš preljubi oče, soprog in stari oče

Matija Švigelj

posestnik in trgovec z lesom v Borovnici

v 81. letu svoje starosti po dolgi in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se vrši v ponedeljek, 12. oktobra ob 9. uri dopoldne iz hiše žalosti v Borovnici št. 88 na odnočno pokopališče.

Prosimo tihega sožalja.

3499

V BOROVNICI, dne 10. oktobra 1914.

Jera Švigelj roj. Kos, soproga. Franc Švigelj, posestnik in trgovec na Bregu s soprogo Franjo. Dr. Anton Švigelj, odvetnik v Ljubljani s soprogo Mašo. Jozef Švigelj, župnik na Polici Dragotin Švigelj, veleposestnik in trgovec v Rušah na Štajerskem, s soprogo Julko. Jerica Švigelj omož. Kranjc, posestnika in trgovca soproga v Borovnici z možem Ivanom Kranjcem. Matija Švigelj, c. kr. viši računski uradnik c. kr. fin. minist. na Dunaju s soprogo Stefanijo. Viktor Švigelj, kaplan v Toplicah. Ivan Švigelj in Alojzij Švigelj, posestnika in gostilničarja v Ameriki s soproga. Vsi vnuki in vnukinje.

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN ZUNANJE BOLEZNI.
LJUBLJANA, KOMENSKEGA ULICA 4
SEF-ZDRAVNIK FR. DR. FR. DERGANČ

TEVOVA ZNAMKA
PERILO ZA GOSPODE
M. J. JOSEF & LOWENSTEIN
6-KR. DVORNI LIFERANTI PRAGA

Več dobro izurjenih
čevljarjskih pomočnikov
se takoj sprejme na stalno delo in sicer za boljše, težka in mešana dela pri Ivanu Kos, čevljarjskem mojstru, Zagorje ob Savi 115. 3473

Za trgovino z mešanim blagom se išče
spreten
trgovski pomočnik
za takojšnji ali poznejši nastop.
Ponudbe z referencami sprejme Mihaela Omahna nasl. F. S. Skrebar, Višnja gora. 3477

Smrekove storže
letošnje, zdrave, zrele in semea polno blago
:: kupuje ::
od vsake železniške postaje na Gorenskem tverdka Franc Dolenc v Kranju. 4397
Javijo naj se predvsem prodajalci, ki dobavijo cele vagona tega blaga.

Segdlin

Najbolje za zoba

Adrija
drogerija in fotomanufaktura
Ljubljana, Selenburgova ul. 5
priporoča velike zaloge
desinfekcijskih preparatov kakor: Lysol, Lysoform, Kreolin, Formalin, Formalinove pastilje, karbolova kislina, karbolovo apno.
Potrebščine za postrežbo bolnikov in ranjencev, obvez in gumastega blaga, konjaka, ruma in čaja.
Aeroform. Fichtinin. Perolin.

Sprejme se
trgovski pomočnik
izvešan v speceriji in žitni stroki. — Vstop takoj ali po dogovoru. 3493
Konrad Fecher
trgovec
Škofja Loka.

Občinski tajnik, penzionist,
išče službo
več tudi nemškega in laškega jezika. Dopisi pod „B. L. 3491“ na upravništvu „Slov. Naroda“. 3491

Amalija Slatner
— daje —
pouk na glasovir.
Doma od 2—3 popoldan. — Jurčičev trg 2, I. nadstropje. 3482

Pristen dober
brinjevec
se dobi pri 43
L. SEBENIKU v Spod. Siški.
Vsak petek 6106

sveže morske ribe
Velika zaloga močno asortiranih ribobas za narezke, praške in graške gnjati; cistercijsko čajno maslo. Vse to se dobiva vsak dan sveže pri
J. BUZZOLINI
delikatesna trgovina
v Lingarjevi ulici.

Prodaje se uporabljeni
vinski sodi
od 100 do 700 litrov na Rimski cesti št. 11. 3381

Učenec
s primerno šolsko izobrazbo se sprejme v trgovino z mešanim blagom. 3468
Naslov: J. V. R., Sv. Križ pri Kostanjevici.

Prodajalka
išče službe
vajena mešane stroke in glavne zalogo tobaka. Naslov pove upravništvu „Slovenskega Naroda“. 3492

Sodni sluga, kateri gre v pokoj, s pisarniško in zemljo knjižno skuhanje, več slovenskega, hrvaškega, nemškega in ogrskega jezika išče službe pri tvorniskemu podjetju ali
odvetniški ozir. notarski pisarni
kot pisalna moč. — Cenjene ponudbe pod „Sluga 3495“ na Slov. Narod“. 3495

Angleški večerni tečaj.
2 krat na teden od 8. do 9. zvečer.
Plača se 4 K na mesec.
Pouk se prične dne 15. oktobra.
Tečaj se le otvori, če se oglasi najmanj 12 učencev. Tudi drugi tečaj se nadaljuje. — Več se izve o obeh tečajih vsak dan od 12. do 3. ure pop. v času od 6. do 15. oktobra.
Olga Nadenicsek,
zapr. sodnijski tolmač za angleški jezik
Dalmatinova ulica št. 10.

Zahvala.
Za izkazane izraze sočutja povodom brilke, nenadomestljive izgube ljubljenega nam soproga oziroma očeta i. t. d. gospoda
Josipa Stupica
zahvaljujemo se najtopleje vsem onim, ki so z nami žustvovali.
Zahvaljujemo se zlasti pred. duhovščini, vsem darovalcem krasnih vencov, cenjenemu osobju tverdke Fran Stupica ter sploh vsem, ki so dragemu pokojniku izkazali čast na poslednji poti.
VIČ-LJUBLJANA, dne 10. oktobra 1914. 3494
Žalujoča rodbina Stupica.

ŠIVILJA
išče šivanja po hišah ali pri kakšni šivilji. Naslov pod „Jeseni“ na uprav. „Slov. Nar.“
Prešernove slike
prodaja in pošilja po poštne povzetju
Iv. Bonač v Ljubljani.
Cena sliki 5 kron. 372

Izurjen poslovodja
za parno žago želi spremeniti službo. Vešč je tudi gozdne manipulacije ter ima dobra spričevala o večletnem službovanju. Dopisi pod „poslovodja 3498“ na upr. „Slov. Nar.“ 3498
vajenca
s popolno ljudsko šolo. — Kje, pove upravništvu „Sloven. Naroda.“ 3490

Matica Slovenska **M. DRENIK** „Zvezda“
Volna za naše vojake v obrambo proti mrazu: snežne kapice, sviterji, zapestke, koleniki, životni pasovi, nogavice i. t. d.

! VOJNO ZAVAROVANJE!
C. kr. priv. zavarovalnica na življenje
Avstrijski Feniks
Polno vplačani delniški kapital K 6.000.000. Stanje zavarovalnih svot K 240.000.000.
nudi vsem, ki so poklicani v vojake, tudi osebam, ki se že nahajajo na bojnem polju, posebno vojno zavarovanje za dobo 1 leta. To vojno zavarovanje brez zdravniške preiskave sklepajo lahko sorodniki istih ali drugi interesenti. Zavarovana glavica plača se tedaj, ako je zavarovanec v vojni padel, ako je umrl vsled dobljenih ran ali valed kake bolezni in končno ako se ga pogreša.
Pa tudi v vsaki polici Avstrijskega Feniksa, ki se je izgotovila po kaki predlagani regularni zavarovalni kombinaciji, je vojno zavarovanje za vojake po poklicu kakor v rezervi in za črnovojnika do K 20.000 zavarovane svote brezplačno všteto.
Pojasnila daje in ponudbe sprejema: **GENERALNI ZASTOP v Ljubljani, Sodna ulica št. 1 in GLAVNI ZASTOP v Ljubljani, Gradlišče št. 8.** 3496

Stanje denarnih vlog na knj. in tek. račun 31. dec. 1913: **K 236,633.922**
C. kr. priv. Stanje den. vlog na hran. knjižice 30. sept. 1914: **K 81,728.942**
Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer
Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Vojal Marija try-Sv. Petra cesta (v bliž. „Assicurazioni Generali“). Delniški kapital in rezerve 65,000.000 kron.
Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.
Najustanovnejše izvrševanje denarnih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotnih itd. pod lastni zaklepek stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promene za vsa žrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Amerike. 1600
Ustmena in pisarna pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vesčas brezplačno. 600
Srednja ulica: Prometna banka Ljubljana. — Telefon št. 41

Čevljarski pomočnik
se sprejme takoj za novi stalni posel
Franc Požun,
Trbovlje I. 3458

Registrator
vešč obeh deželnih jezikov
se sprejme. Ponudbe
s plačilnim zahtevkom so
nasloviti na:
Peter Majdič, Celje.

Dober prostor
za manufakturno trgovino z
opravo vred se dobi v mestu
na Slovenskem.
Dopisi pod „Dober prostor“ na
upravn. »Slov. Naroda«. 3443

Štajerskega 3479
urarskega pomočnika
sprejme
X. Kranjc, urar, Krnovo, Notranjska.

Kupi se
puška
sistem Manliher. — Ponudbe na upr.
»Slovenskega Naroda«. 3475

Varstveno orožje za dom
: puško za na lov :
prve vrste kakovosti poleg drugih predmetov
za lov kupite ugodno samo pri staroznani
tvornici orožja **ANT. ANTONITSCH**
v Borovljah, št. 34, Korotko. Cenovnik
zastonj in poštne prosto. 2893

Pohištvo!
po jako nizki ceni in najsolidnejše izdelano dobite edinole pri
Prvi kranjski mizarški zadrugi v St. Vidu nad Ljubljano
postaja **Vižmarje.** 2491
Spalne oprave z marmor. plošč. in xrcali od 230 K naprej.
Izdelujejo se tudi vsakovrstna stavbinska dela.
Proračuni in ceniki brezplačno in poštne prosto.

Zdravnik želodca
je posebnost želodčnega likerja
iz zdravilnih rastlin, kateri iz-
borne vpliva proti slabostim v
želodcu ter radi tega v nobeni
družini ne bi smel manjkati.

Najnižje cene.
Tovarna pohištva J. J. Naglas
Ljubljana, Kongresni trg št. 12. 232
Največja zaloga pohištva
za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke
sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti
žimnati modroci, otroški vozički itd.
Najsolidnejše blago.

Kavarna Austrija.
Podpisana slavnemu občinstvu najvljudneje javljata, da sta
svojo kavarno iz Resljeve ceste 1 preselila na
vogal sv. Petra ceste in Radetzkega ceste
ter bodeta isto tamkaj pod starim naslovom
Kavarna „AUSTRIJA“
najprej vodila. Kavarniški prostori so popolnoma na novo adap-
tirani, ter najmoderneje opremljeni. — Prijateljem biljarda sta
na razpolago
dva nova Seifert - biljarda
Ob jednom zahvaljujema se vsem p. t. gostom za dosedanjo
naklonjenost ter se i za bodoče najtopleje priporočava, zagotav-
ljaje izborna postrežbo.
V Ljubljani, dne 4. oktobra 1914.
Z odličnim spoštovanjem
Ivan in Fani Stritar.
Kavarna Austrija.

A. KUNST
Ljubljana
Zidovska ulica št. 4.
Velika zaloga obuval
iznovega izdelka za damo, gospodo
in otrobe je vedno na zbiru.
Vsehrbna naročila se izvršujejo točno in
po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in
zaznamujejo. — Pri znanjih naročilih naj
se blagoviti vporocati. 40

Josip Stupica
jermenar in sedlar
v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.
Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših
konjskih oprav
krasno opremljeno
kočije, druge vozove in najrazličnejšo
vprežno opravo
katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse
druge v sedlarsko obrt spadajoče potreb-
uščine, že obrabljene vozove in u
konjske opravce.

Lasne kite
najfineje kakovosti po 5, 7, 9 in
12 kron — vse vrste lasne pod-
lage in mrežice — barva za lasne
in brade „Neril“ po 2 in 4 K —
toaletne potrebščine — lasulje,
brade in druge potrebščine za
maskiranje, vse po zelo zmernih
cenah priporočam
Štefan Strmoli
brivec in lasničar
Ljubljana, Pod Trančo št. 1,
(vogal Mostnega in Staroga trga).
: Postrežba točna in vestna. :

Jos. Rojina
modni atelije
: za gospode :
Ljubljana,
Franca Jožefa cesta 3.

**Vojaške in
uradniške
uniforme:**
po meri
v najkrajšem času.

Najcenejši nakupni vir
volne
za pletenje
vseh kakovosti za izdelovanje
životnih pasov, nogavic, snež-
nik kapic, rokavic, zimskih
zapestik in nakolenikov (to-
lenogrejcov).
TONI JAGER
LJUBLJANA
Zidovska ulica 5.

Prazna soba
oddati je takoj ali pozneje v pri-
tličju vile na Erjavčevi cesti št. 24.
Natančneje pri hišem gospodarju
istotam. 3470

Za 1. november 1914
iščem
stanovanje z 2 sobama
in pripadki, v sredini mesta. Ponudbe
na upravn. »Slov. Naroda« pod „1.
november“. 3462

Franc Furlan
naslednik Faschingova vdove
ključavničarstvo
in
zaloga štedilnikov
se nahaja: 172
Ambrožev trg št. 9.

Potnik
se išče za renomirano izde-
lovalnico likerjev. — Toza-
devne ponudbe pošljejo naj
se upravništvu »Slov. Naroda«
pop štiro R. K. 3455.

Prodajo se rabljeni
vinski sodi
velikost je 3 do 10 hektolitrov. Cena
ugodna! 3447
Ponudbe na **Vilko Kukec, Žalec**
pri Celju.
Sprejme se v Celju
prodajalka
specerijske stroke, večča slovenskega
in nemškega jezika. Prednost imajo
tiste, katere so zmožne voditi trgovino
same. Vstop takoj ali pozneje.
Naslov pove upravništvu »Slov.
Naroda«. 3450

Prazni vinski sodi raznih velikosti
so naprodaj. Poizve se pri 3472
Jos. Schrey, restavracija na j. kolodvoru.

Naznanilo.
Podpisana si dovoljujem uljudno naznanjati, da sem prodala
svojo modistovsko obrt, ki sem jo oskrbovala v Ljubljani, Mestni
trg št. 7, pod imenom
A. CERER-MILDNER
gospodični Pavli Barborič. Ob tej priliki se najiskrenejše zahvaljujem
za zaupanje in naklonjenost, izkazano mi v tako obilni meri ter
prosim, da bi isto blagovolili ohraniti tudi moji naslednici.
Z odličnim spoštovanjem
A. Cerer-Mildner.
LJUBLJANA, v septembru 1914.
Z ozirom na predstojajočo izjavo podpisana najvljudneje naznanjam, da sem
prevzela modistovsko obrt gosp. A. Cerer-Mildner v Ljubljani, Mestni trg št. 7,
ter bodem isto ravnotam nadaljevala pod imenom
A. Mildner nasl. P. Barborič.
Usojam si tedaj, se najtopleje priporočiti veleccenjenim damam v blagohotno naklo-
njenost. Imela bodem v zalogi vedno veliko najmodernejših nakinčanin in praznih
klobukov, cvetlic, peres in vseh v to stroko spadajočih potrebščin, kakor tudi cer-
kvenih cvetlic, dalje veliko izbiri žalnih klobukov najnovejših oblik. Vskovrstna
popravila bodem izvrševala točno, okusno in kolikor mogoče po nizki ceni.
Z velespoštovanjem 3336
Pavla Barborič A. Mildner nasl.
LJUBLJANA, v septembru 1914.

Obvestilo in zahvala.
Uljudno naznanjam sl. občinstvu, da sem prodal svojo trgovino s
1. oktobrom 1914 gosp. F. S. Skrabarju,
do sedanjemu trgovcu v Kranjskigori, kateri jo bode vodil naprej pod
firmo: **Mihael Omahen-a nasl. F. S. Skrabar.**
Zahvaljujem se za vso meni tekom let izkazano mi naklonjenost
ter prosim, da gojite isto zaupanje tudi do mojega naslednika, ka-
teri je vsestransko trgovsko naobražen, v nezmanjšani meri.
Z odličnim spoštovanjem 3478
Mihael Omahen.

Priporočilo.
Sl. občinstvu uljudno naznanjam, da sem s 1. oktobrom 1914
trgovino z oblačilnim, specerijskim, kolonijalnim blagom ter deželnimi pridelki
od g. **Mihaela Omahna, trgovca in posostnika v Višnjigori,**
kupnim potom prevzel.
Večletna strokovna izobrazba, ugoden gmoten položaj, kakor
tudi ugodne zveze s prvovrstnimi dobavitelji, naj bode sl. občinstvu
zagotovilo, da mi bode mogoče, si isto naklonjenost, katero ste do-
sedaj mojemu predniku skazali, pridobiti in ohraniti.
Potrudil se bodem vsa cenj. naročila, za katera se najtopleje
priporočam, po najnižjih cenah, solidno, kulantno in točno izvrševati.
Z odličnim spoštovanjem
F. S. Skrabar, Mihael Omahen-a naslednik.

Luserjev oblič za turiste

Zahvaljuje pri nekaterih vodnih kresnih Luserjev oblič za turiste po 5 000, najbolji in najzgodnejši pomočnik proti kufin očesom in žuljem. Dobiva se po vseh lekarnah. Glavna zaloga lekarna A. Schwenk, Dunaj-Meidling. Premnoge ponaredbe, ki nikdar ne dosežejo Luserjeve originalne ene mlač, kažejo izborna kakovost Luserjevega obliča za turiste. Pozor pred ponaredbami!

B. Götzl

Krasne novosti jesenskih in zimskih oblič, površnikov domačega izdelka. Za naročila po meri največja izbira tu- in inozemskega blaga. **Brez konkurence! Solidna postrežba! Najnižje cene!**

LJUBLJANA,

Mestni trg št. 19.

Išče se za pisarno primeren pritličjen lokal

v kaki hiši na Dunajski ali Marije Terezije cesti v Ljubljani. Tozadevne ponudbe pošljejo naj se pod šifro „R. K. 3456“ na upravn. »Slov. Naroda«.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, kot nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se 12 vplačili.

„SLAVIJA“

„...“ vzajemne zavarovalna banka v Pragi. „...“ Rezervni fond K 60,700-720-10 — kapitalsno odločeno in kapitalizirano K 120,000.304-25 Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa posojila daje Cigar pisarne so v lastni bančni hiši v Gosposki ulici št. 12. Generalno zastopstvo v Ljubljani

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škoda cenjuje takoj in kalkulirane. Uživa najboljši sloves, koder postuje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti viromski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte!

MARXOVE EMAIL

In glazure za tla izborne specialitete, ki se hitro suše in jih vsak lahko rabi. Zaloga tovarne za lake **Ludvika Marxa** pri tvrčki brata Eberl, Ljubljana.

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga. Mizarstvo.

Popolna spalna oprava: 2 postelji, 2 omari, 2 nočni omarici in 1 univalnik z marm. ploščo in ogledalom **K 350.—.**

Jamči se za solidno delo. Cene konkurenčne. Zahtevajte najnovejši katalog, kateri obsega nad 300 modernih slik. 800

J. Pogačnik, Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 13—18.

Pozor!

Oddati imam večjo množino belega po novem sistemu in snažno napravljene ga garantirano pristnega **namiznega vina.**

Vzorci resnim kupcem na razpolago in franko. Vino stane 34 K hl, postavljeno na post. Ajdovščino proti takojšnjemu plačilu. Manj kot en sod, to je 15 hektlo, se ne more oddati.

3064 **Franc Dolenc,** posest. v Vipavi št. 44.

Kongresni trg 6. **Velika zaloga** Jurčičev trg 3. najfinejših, trpežnih in nogi najbolj priljubljenih **čevljev** za dame, gospode in otroke. **Viktorija Sterniša** Gg. učiteljcem, učiteljicam in drž. uradnikom 15% popusta. **11-50 Cene: 15-50**

M. ROSNER & Co.

v Ljubljani

veležganjarna sadja in tovarna likerjev priporoča v svoji lastni žganjarni kuhane izdelke i. s.:

- slivovko
- brinjevec
- hruševac
- tropinovec
- Vermut-vino

pristnost zajamčena. najboljše kakovosti. Ugodne cene! Vzorci na razpolago.

Prodaja vina.

Zadruga hrvatskih vinogradnikov v Zagrebu ima v svojih kletah 4000 hektlo čistega, zajamčeno naravnega belega in rdečega vina, novega in starega nudi po kakovosti hektoliter za ceno od 35 do 100 kron, stavljeno na kolodvor Zagreb. Prodaja se od 100 litov naprej. Na vagone mnogo ceneje. Vsa nadaljna navodila daje ravnatelj. zadr. hrv. vinogradnikov v Zagrebu, Kukovičeva ul. 5

Svetovno znani! Originalni motorji „Otto“

3981 za bencin, bencol, petrolin, surovo olje, sesalni plin, svetilni plin itd. Motorji za surove olje „sistem Diesel“. Bencinove lokomobile. Najmodernejša konstrukcija. Največja tvornost! Najvarčnejši obrat! Doslej prodanih čez 121.000 motorjev z 1,300.000 konjsk. silami. Specialni prospekt 541 gratis.

Langen & Wolf, Dunaj X., Laxenburgerstr. 53. sl.

Auto Ljubljana-Kranj-Tržič

bo vozil odslej naprej vsak dan in sicer:

- Dopoldne ob 7. uri iz Kranja v Ljubljano za ceno 1-50 K.
- Dopoldne ob 1/11 uri iz Ljubljane v Kranj in Tržič za ceno 2-50 K.
- Popoldne ob 1/2L uri iz Tržiča v Ljubljano za ceno 3— K.
- Popoldne ob 5. uri iz Ljubljane v Kranj za ceno 2— K.

S tem se nudi slav. občinstvu ugodna prilika in z nizko ceno tudi dopoldanska zveza z Ljubljano ter se prosil po možnosti posluževati se te vožnje zlasti, ker bi se v slučaju, da bi bilo premalo prometa, morala prekiniti dopoldanska vožnja.

3411 **Avtomobilna zveza.**

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica 8,000.000 kron. 2530 Stritarjeva ulica št. 2. Rezervni fond okroglo 1,000.000 kron.

Poslovalnica I. c. kr. avstrijske državne razredne loterije. Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun **4 1/2 0/0** Kupaže in prodaja srečke in vrednostne papirje ter jih obrestuje od dne vloge po čistih **4 2/0** = = = vsah vrst po dnevnem kurzu. = = =

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih **4 3/4 0/0** brez odbitka rentnega davka. Rezervni zaklad nad K 800.000. **4 3/4 0/0** Ustanovljena leta 1881.

Zahtevajte vzorce!
Oglejte izložbe!

Različni ostanki,
nenavadno ceno.

J. GROBELNIK.

3474

„ Največja zaloga blaga iz volne, svile, baržuna, pliša, barhenta. „
Blago za površne jopice v vseh barvah. Velika izbira preprog, zaves in odelj.

ZIMSKE NOVOSTI.

SUKNO:

najboljši nakupni vir za moške obleke
in površne suknje.

Zapomnite si

da dobite vsakovrstne stroje kakor mline, preseže za sadje in grozdje, mlatilnice, slameronice, vrtila, sušilce za sadje, trijerje, pajkine,

različne trembe za vino vede in gnojnice, motorje za nagon obrtnih in poljedelskih strojev in sploh vso železino najceneje in najboljše pri

Karl Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek

v Ljubljani,

Dunajska cesta 16.

Ceniki so brezplačno na razpolago!

Med

zlatorumen, trčan, zajamčeno čist, v dežicah s 4 1/2 kg vsebine, razpošilja po K 8.50

Cobolarstvo Hirska Bistrica.

Vsi odjemalci pišejo,

da je od vseh vrst

malinčevega sirupa

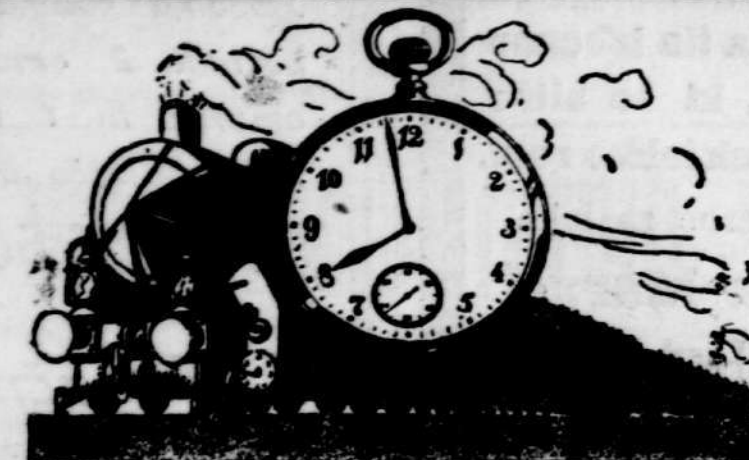
kar jih pride na trg, najboljše oni lekarnarja Piccolija v Ljubljani. — Poštni zavitek franko vozna in zavoj K 5.60.

Razpošilja se tudi v sodih in v steriliziranih steklenicah po 1 kg. Narčila izvršuje

lekarnar Piccoli, Ljubljana.

Cenovniki gratis in franko.

*
Vojni čas!
*

*
Ugodna prilika!
*

Vsled obile zaloge ur, zlatnine, srebrnine in lepih briljantov, nudim cenj. odjemalcem sedaj še blago po starih cenah, zato naj nihče ne zamudi ugodne prilike in naj si nabavi potrebno. 2000 budilk ur K 4.— in 5.— dokler še stara zaloga. Krasna namizna oprava po znižanih cenah. — Kupuje staro srebro in zlato. V vojnem času je neobhodno potrebna fina, zanesljivo idoča ura ali žepna budilka, kakršno dobite samo pri stari res domači tvrdki

F. ČUDEN

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 1.

Kdor nima časa v Ljubljano priti, naj naroči cenik, ki se pošlje zastoj in pošt. prosto.

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa koncem leta 1913 . . . . . K 700,000.000.—

Vlog koncem junija 1914 nad . . . . . „ 45,100.000.—

Rezervnega zaklada . . . . . „ 1,330.000.—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka. Hranilnica je puplarno varna in

stoji pod kotrolo c. kr. deželne vlade.

Hranilnica posoja na zemljišča in poslopa proti 5% obrestim in najmanj 1/2% amortizacije. Za varčevanje ima vpeljane lične

domače hranilnike.

107

Najnižje cene.

Prvi slovenski pogrebni zavod v Ljubljani.

Najnižje cene.

Prešernova ulica številka 44.

Prيرهja pogrebe v Ljubljani in na deželi od najpriprostejše do najelegantnejše vrste, v odprtih kakor tudi s kristalom zaprtih vozovih.

Ima bogato zalogo

kaker: kovinaste in lepe okrašene lesene krste, čevlje, vence, umetne ovetilice, kovine, porcelana in perl.

vseh potrebščin za mrličje,

Zahteva naj vsakdo o potrebi cenik in se bode prepričal, da so cene znatno nižje kakor drugod! Ceniki so franko in zastoj na razpolago. Posebno se tudi priporoča onim sročnim na deželi, ki imajo svoje v deželni bolnici. Te pogrebe obkruje po izredno nizkih cenah.

Za slučaj potrebe so vnapre priporočeni

JOSIP TURK.

O koleri na Kranjskem.

S prijaznim dovoljenjem gosp. prof. Frana Kobala, avtorja istoimenske razprave v Zborniku »Matice Slovenske« iz l. 1911. hočemo v kratkih potezah podati sliko o nastopu kolere na kranjskih tleh, posneto iz te njegove razprave.

Domovje prave kolere je Azija, od koder je prihajala v Evropo po treh potih, preko Rusije, preko Balkana in preko Italije. Doslej so trpele naše dežele največ vsled kolere, ki je prihajala k nam iz Italije kot spremljevalka vračajoče se vojske.

Ko se je kolera prvič pojavila v naši državi, leta 1829., je naši deželi še prizanesla, dasiravno je zagonetna morilka, kateri niti zdravniki po poklicu niso vedeli vira, tudi v naših krajih provzročila silen strah. To pot, prvič, ko se je pojavila v Evropi, v kolikor je vsaj zgodovinsko dognano, je imela smrt prav bogato žetev. Tekom 9 let je pomorila kolera nad milijon ljudi. Tako je leta 1831. zbolelo na Dunaju tekem 4 mesecev 4058 oseb in umrlo 2059, v Pragi pa je zbolelo 1064 in umrlo 495 oseb. Isto leto se je kolera pojavila tudi na Kranjskem, pa je skoraj zopet zapustila naše pokrajine. Hujše je nastopila kolera na Kranjskem leta 1836., zanešena k nam od naših vojakov iz Italije. Najprej se je pojavila v Ljubljani, kjer je zahtevala dan na dan po 5-7 žrtev. Kolera v Ljubljani ni razsajala samo med vojaštvom, marveč je segla tudi po civilnem prebivalstvu. V Ljubljani, ki ni imela takrat niti 20.000 prebivalcev, je kolera položila kakih 700 oseb v posteljo in bela žena jih je pobrala kakih 300. Hudo se je godilo tudi v Postojni, kjer je od 2232 prebivalcev zahtevala tekem 5 mesecev 95 žrtev. Hudo je nastopala tudi v Slivnici, na Turjaku, v Ribnici, Železnikih in v Kranju, dočim je nekaterim drugim krajem popolnoma prizanesla.

Drugič je bila zanešena kolera v Evropo leta 1846. ter je tu razsajala do leta 1859. Trikrat v tem času je našla pot tudi v naše kraje. Prvič se je pojavila leta 1847. samo v enem slučaju v Ljubljani, leta 1849. meseca avgusta pa so jo zanesli med železniške delavce pri Zalogu, kjer je nastopila tekem enega tedna v sedmih slučajih. Do konca avgusta je zbolelo v Zalogu, v Ljubljanski okolici in v Kočevju 90 oseb, umrlo pa jih je 50. Do septembra je pobrala kolera izmed 2193 bolnikov v Trstu 847 oseb in je koncem septembra prišla z vojaštvom tudi v Ljubljano, kjer je dosegla sredi oktobra svoj vrhunec, ko je bilo v Ljubljani in okolici hkrati 154 bolnikov. Naslednje 1850. leto se je pojavila zopet v Ljubljani ter od 20. avgusta do 21. novembra pobrala v vojaški bolnišnici do 100 vojakov. Vsega skupaj je kolera tega leta napadla tekem šestih tednov, ko se je mudila v Ljubljani, kakih 300 ljudi in položila v grob približno 140 ljudi. Z vojakov vred je zbolelo takrat nad 450 ljudi in je zanimiva konstatacija, da je kolera med obolelim civilnim prebivalstvom zahtevala za polovico manj smrtnih žrtev kakor med vojaštvom. Leta 1855 je imela kolera v Avstro-Ogrski sila bogato žetev, pobrala je preko 230.000 ljudi, na Kranjskem samem 5748 oseb, skoraj trikrat toliko pa je zbolelo za to strašno boleznijo. Na Kranjsko so jo prinesli zopet vojaki iz Italije najprej v Logatec, pojavila se je v Trstu, v Pulju, na Reki, hudo je divjala v Vipavi, v Postojni in Cerknici, sploh je najhujše pobirala po Notranjskem. V Ljubljani je zapadlo smrti 140 vojakov, po 3 na dan; civilnega prebivalstva pa se je le malo lotevala. Od začetka junija do konca oktobra je zbolelo vsega skupaj 382 in umrlo 140 oseb. Najhujše so trpeli notranjski okraj bištriški, vipavski in postojnski, kjer je zbolelo v vsakem okraju 1700 do 1900 oseb in umrlo 400-700 ljudi. Hudo je napadla kolera tudi Novo mesto, kjer je položila v posteljo 1079 oseb in v Črnomlju, kjer je zbolelo 1066 ljudi. Razmeroma malo pa jih je v teh dveh okrajih umrlo, v Novem mestu 181 in v Črnomlju 255. Vsega skupaj je pobrala smrt 4463 oseb izmed 15.582 za kolero bolnih na Kranjskem.

Ko se je kolera v letih 1864. do 1875. zopet pojavila v Evropi je izpočetka prizanesla našim krajem, leta 1866 pa so jo zanesli k nam zopet vojaki iz Italije. Najprej se je prikazala v Starem Trgu pri Ložu, strašno je divjala v Planini, segla je v radovljiški okraj, skakala iz kraja v kraj, vendar pa mnogim krajem prizanesla, tako Postojni in Kamniku. V Ljubljani je zbolelo za kolero 192 civilnih oseb in umrlo 94, vojakov pa je bilo bolnih 392 in je umrlo 134. V celem je na Kranjskem zbolelo 1884 civilnih oseb, od katerih je umrlo 672, dočim je pobrala morilka

po celi Avstriji do 10. oktobra l. 1866. preko 40.000 ljudi.

Leta 1866., pa še koncem 1866., se je pojavila kolera v Trstu. Na Notranjskem se je pojavila avg. 1866. V Ljubljani so takrat zgradili zasilno bolnico za Sv. Krištofom, kolera pa se je tu pojavila samo v prisilni delavnici, kjer je izmed 18 obolelih pobrala 11. V celem je bilo na Kranjskem 129 slučajev kolere in je za kolero umrlo v času od začetka avgusta do konca novembra 65 oseb.

Iz vsega navedenega je posneti, da je nastopala kolera od začetka s strahovito močjo, da se pa pozneje v naših deželah ni mogla več tako razpasti. Pa so bila tudi sredstva, ki so se uporabljala začetkom, ko težen in nje viri niso bili znani, sila pomankljivi, da celo nesmiselni, dočim se je obramba proti koleri s spoznanjem njenega bistva in njenih provzročiteljev temeljito predrugačila, tako da je upati, da bodo zdravniki, kjer koli se kolera pojavi, grozni morilki kaj hitro zastavili pot. Zato pa je pred vsem potrebno natančno izpolnjevanje zdravstvenih predpisov. Nekdaj neusmiljena morilka danes ni več nepremagljiva. Če so se širou naše avstrijske domovine tudi pripetili posamezni slučajji kolere, nas to ne sme plašiti. Zdravniki ji bodo vedeli pokazati pot nazaj v Azijo, če bodo našli podporo in razumevanje tudi pri občinstvu.

Bolni Sanaforij Aflenz
 Hofacker (890) Štajersko, Prospekti

Prodajalka ali komi

slovenskega in nemškega jezika popolnoma večča, z dobrimi referencami, se sprejme takoj ali pozneje v trgovino z mešanim blagom na deželi pri **Florjan Gajšku, Leka pri Žasnu**. Prednost imajo cni z dora-lo starostjo in dobri manufakturisti. 3446

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem.
 se priporoča v izdelavi vsakovrstnih pušk za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, sprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene preizkušene. — Ilustrovani ceniki zaštopi.

Sidro-Syrup. Sarsaparillae compos.
 Čistilo krvi, Steklenica K 3.60 in 7.50.

Sidro-Liniment. Cansiol compos.
 Nadomestilo za sidro-Pain-Expeller
 Boleline odtajfajelo mazilo za prehlajenje, rumanizem, trganje po udih, itd.
 Steklenica K — 80, 1.40, 2.—

Sidro-žvepleno-mazilo.
 Zelo olajšujoče pri lišaju, solnem teku, itd.
 Loncek K 1.—

Dobi se skoro v vsaki apoteki ali pa direktno v
Dr. Richter-jevi apoteki „pri zlatem levu“, Praga I,
 Elizabethstrasse 5.

Proti zobobolu in gnjilobi zob

izborna dolže dobro znana **antiseptična**

Melusine ustna in zobna voda

ki strdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.
 1 steklenica z navodilom 1 krono.

Deželna lekarna Milana Leusteka v Ljubljani, Rožnjova cesta št. 1 poleg Franc Jožčevega jubilejnega mostu. V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blagajin juž. sežeznice, c. kr. tobočne tovarne in ožr. bol. blagajne v Ljubljani.

Melusine ustna in zobna voda.
 Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.
 Blag. gospod lekarnar!

Prosimo vjdati, pošljite mi zopet tri steklenice Vase izborna dolže antiseptična melusine-ustna zobna voda, katera je neprekosljivo sredstvo zoper zobobol, strja dlesno in odstranja neprijetno sapo iz ust. Za ohranjenje zob in ovedenje ust je dom vsakomur kar najbolje priporočal.
 Spoštovanim
 Mato Kaurinovič, iz. pošle molnar

Štampilije
 vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.
Anton Černe,
 gravur in izdelovalni kavičkovih štampilij
 Ljubljana, Šelenburgova ulica 1.
 Ceniki franko. Ceniki franko.

Kazensko-pravni red
 z dne 23. maja 1873 št. 119 državnega zakonika z dodanim
zvišitvenim propisom
 in drugimi zakoni in ukazi kazenski postopek zadevajajočimi.
 Trde vezan 5 K 60 v., po pošti 5 K 80 v.
 Narodna knjigarna v Ljubljani.

dežnike in solčnike
 domačega izdelka priporoča
 tvornica dežnikov in solčnikov
Jos. Vidmar
 Ljubljana
 Pred Skofjijo 19 — Prešernova ulica 4.

Teodor Korn
 (popro! Henrik Korn)
 pokrivaler streb in klepar, vpeljalet strelvoudov, ter instalater vodovodov
 Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.
 Priporoča se si občinstvu za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje z angleškim, francoskim in tuzemskim škrlilom z asbest-cementnim škrlilom (Eternit) patent Natschek z izbočno in ploščnato opeko, lesno-cementno in strešno opeko.
 Vsa stavbinska in galanterijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi.
 Niša in kuhinjska oprava. Posteljenje posoda.
 Poprave točno in ceno.
 Proračuni brezplačno in pošt. prosto.

F.K. Kaiser, puškar
 Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6

prporoča svoje bogate zaloge raznovrstnih pušk in samokresov lovskih potrebnih, vseh del toles (bicihlov) kakor tudi metalni opni po najnižjih cenah.
 Popravila pušk, samokresov in biciklov tako in solidno.
 Cenovnik nastaj in pošiljate prosto.

Zabavajte vaselaj in franke moj katalog o električnih in acetilenskih svetiljah
 za vsakovrstne potrebe. Izvrstne električne žepne svetiljke, svetijo prav jasno K 150, 200, 250. Električne ročne svetiljke v kovinastih tulcih po K 2—, 3—, 4—, hišne svetiljke v leseni škafčici K 450. Acetilenske svetiljke medene, ponikljane, jako stanovitne, a se lahko porabijo za viseče ali namizne svetiljke K 4—, 5—, 6—. Po povzetju pošilja
A. WEISSBERG
 izvezna tvrdka, Dunaj II., Untere Donaustrasse 23/III.
 Dopisuje se slovensko in hrvaško

Franc Kos Ljubljana, Sodna ulica.
 Podpirajte domačo industrijo! Stare nogavice se ceno podpletujejo!

Specialna mehanična pletilna industrija in trgovina za površne in spodnje jopice, moderčke, telovnike, nogavice, rokavice, posebne obleke zoper trganje, pletilni material za stroje itd. na drobno in na debelo.
 Pletilni stroj patent »Wiedermann« je edina in najuglednejša prilika za dober zaslužek, pouk brezplačen, trajno delo sigurno
Ker delam brez agentov, so cene veliko nižje.

C. kr. priv. tovarna za cement
Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah
 priporoča svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in podorne trdote daleč nadirlijujoči dobroti kakor tudi svoje priznani izvrstno apno.
Priporočila in izpričevala 2181
 raznih uradov in najslavitejših tvrdk so na razpolago.
Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Prosim, oglejte si predležee oblike nog in ne bodete prišli težko do prepričanja, da oblika čevlja ne sme biti poljubna, temveč obliki noge popolnoma prilagodena. Človeške noge niso vse enako oblikovane, vsaka noga ima svoje posebnosti in te posebnosti upoštevati je dolžnost vsakega izkušene veščaka.
 61 Poskusite pri
Fran Szantnerju specialistu za ortopedična in anatomska obuvala, Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 4.

Modni salon
Stuchly-Maschke
 Židovska ulica št. 3 Duorski trg št. 1.
 priporoča svojo veliko zalogo okusnih najnovejših damskih in otroških klobukov, športnih čepic in
 :: vse v modistovski obrt spadajoče stvari ::
 po najnižji ceni. 3421

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža
 Telefon številka 154.

BRATA EBERL
 črteslikarja, lakirarja, stavbna in pohišvena pleskarja 41
Prodajalnica: Miklošičeva ulica št. 6. Ljubljana
Delavnica: Igriška ulica št. 6. Električna sila.

Ivan Bizovičar
 umetni in trgovski vrtnar
 Ljubljana, Kolezijska ulica št. 16
 priporoča slavnemu občinstvu svoje bogato opremljeno vrtnarstvo, kakor tudi okusno :: izdelane vence, šopke in trakove. ::

Dalje ima na razpolago :: za izposojevanje :: ob mrvaških odrh drvesne svetilce, kakor tudi najlignije dekoracijske svetilce za dverane in balkone. u

Imam tudi vsakovrstne sadike do najlhtnejših cvetic in zelenjad. Sprejemam tudi naročila za na dečelo. Vsa naročila se izvršujejo :: točno in solidno ::
 Bratovšca L. Bizovičar, vrtnar, Ljubljana. u

PATENTE

vseh delov izdeluje inženir
M. GELEHAUS, oblikovalec avtor in zaprta patentni odvetnik
 na Dunaju VI., Marktstrasse št. 27.

Mnogo denarja prihraniš kolesarji!

K 20—momento K 120— Za reklamo razpolijem 500 novih koles „Torpedo“ s prostim tehom elegantne oblike s svežo pnevmatiko in 3 letnim jamstvom. Ista kolesa z gorsko pnevmatiko K 60—Sveži plašči K 4—, 5—, 6—, zračne cevi K 200, 3—, 350. Popravila, emaljiranje, ponikljanje in vse sestavine po tvornikih cenah. Ob sklicevanju na „Slovenski Narod“ 5% popusta na moje nizke katalogne cene.

A. Weissberg, tvorniška zaloga, Dunaj II, Kutere Donaustr. 23/S.
 Cenovniki gratis. Kupčija na obroke izključena. Slovenska korespondenca.

A. & E. Skaberné
 Ljubljana, Mestni trg 10.

Špecialna trgovina pletenin in trikotaže. Velika zaloga različnega perila za vojake iz čiste volne in velblodje dlake in sicer: snežne kučme, telovniki, triko jopice, srajce in spodnje hlače, nogavice, sliperji, dokolenice, rokavice, različni ščitniki za vrat, prsa, kolena itd. Odeje iz velblodje dlake. — Tetra perilo. — Spalne vreče. Plašči in predpasniki za strojnice Rdečega križa. Volna za platenje

ALFONZ BREZNIK

učitelj Glasbene Matice in edini zaprišeženi strokovnjak c. kr. deželnega sodišča.

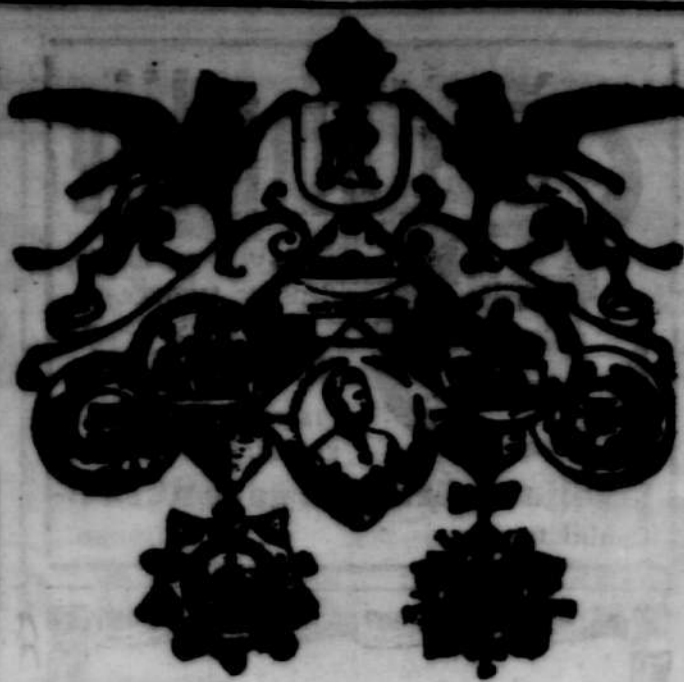

Ljubljana, Kongresni trg 15.

(Nasproti nunske cerkve.) Največja in najsposobnejša tvrdka in izposojevalnica klavirjev in harmonijev na jugu Avstrije. — Velikanska zaloga vsega glasbenega orodja, strun in muzikalij.

Edini založnik dvornih in komornih tvornic: Bösendorfer, Hözl & Heitzmann, Förster, Ehrbar, Gebrüder Stingl, Rud. Stelzhammer, Czapka, Lauberger & Gloss.

Hofmann in Hofberg (amerik. harmoniji). Obroki od K 15— naprej. Najbogatejša izbira v vseh modernih slogih in lesnih barvah. Ogledite si klavirje z angliško ponavljajočo mehaniko. 10 letna postavno obvezna garancija. Najemnine najnižje. Zamenja najugodnejša. Uglasevanje ter popravila strokovno in ceno. Ker imam zgoraj navedene prve fabrikate izključno le jaz za Kranjsko v zalogi, svarim pred nakupom falsifikatov in navideznega „pofelna“ pri kričalih, ki se drznejo govoriti o „dobrem blagu“, dasi nimajo ni jednega pomembnega fabrikata v zalogi.

Anton Presker

krojač

Ljubljana, Sv. Petrac. 16

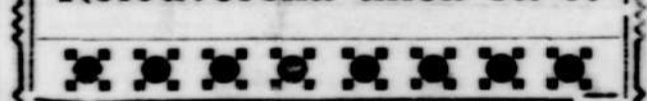
veliko zalogo gotovih oblek za gospode in dečke, jopice in plaščev za gospe, nepremobiljivih havelokov itd. itd. Oblike po meri se po najnovejših vzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

Pekarija, slaščičarna in kavarna

Jak. Zalaznik

Stari trg številka 21.
 Filiale: Glavni trg št. 6, Kolodvorska ulica št. 6.

G. Čadež

v Ljubljani

Mestni trg št. 14
 poleg Urbančeve manuf. trgovine priporoča
klobuke
 čepice, razno moško perilo, kravate, ovratnike itd. itd. Blago imam solidno. cene zmerne. Postrežem točno.

L. MIKUSCH

Ljubljana, Mestni trg 15
 priporoča svojo veliko izbir delalnikov in ovratnikov. Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Veletrgovina z železnino „MERKUR“ P. Majdič v Celju

se priporoča za naročila

vsa vrste železnine

in v to stroko spadajočih predmetov.

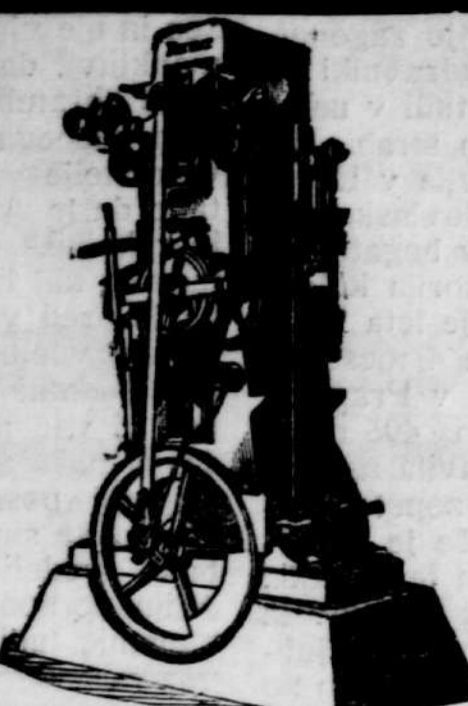
Zgani polno jarmenik in stroji za obdelovanje lesa vseh vrst zlasti patentni brzodelni jarmenik, jarmeniki cepilniki, (samice), benčan-ki, ski jarmenik enolistni in dvolistni.

Vsi stroji za mizarje, kolarje, strugarje, sodarje, tesarje itd. itd.

Vsi stroji za izdelovanje pohištva iz vpojnjenega lesa.

Stroji za lupljenje lesa.

Stroji za lesno volno.

TURBINE za vse vodne razmere z največjo izrabljivostjo. Precizijski regulatorji. — Patent prijavljen. —

MODERNE TRANSMISIJE. 320

Prevzem kompl. tvorniških oprav za vso lesno industrijo. Najfineše reference mnogovrstnih obratov tu in v inozemstvu. Sedaj se izdeluje turbinska naprava za I. kranjsko elektr. centralo: 2 turbini po 1600 konjskih sil.

Tvornica strojev G. TUNNIES, Ljubljana P.

Ivan Jax & sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 15

priporoča svojo bogato zalogo

vozniških koles.

Šivalni stroji za rodbino in obrt.

Brezplačni kurzi za vezenje v hiši. Pisalni stroji „ADLER“, Pletilni stroji vseh velikosti.

Brez konkurence!

F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe so nogam najbolj priležni, lični in najboljše kakovosti. Naprodaj samo pri

JULIJI STOR, Ljubljana
 Prešernova ulica št. 5.
 Goysserski čevlji za turiste, higijenični čevlji za otroke in Lawn-tennis-čevlji.
 K 12-50—16-50.

Ljubljana **Fr. Ševčik** Zidovska ul. 7.
 puškar

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih

pušk in samokresov

lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, ruskih in čeških strogo preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno priporočam lahke tresovke in puške Beck s Kruppovimi cevmi s brezdimni smodnik. — Priporočam tudi

veliko zalogo vseh lovskih potrebščin

pe najnižjih cenah.

Popravila in naročila se izvršujejo točno in sameljivo. Posvetniki na zahtevanje nastojal in poštovne preplate.

Priporočamo špecialno

damsko in otroško konfekcijo

zelo solidne tvrdke

M. Kristofič-Bučar

Ljubljana, Stari trg številka 9. — Lastna hiša.

Najnovejše **KOSTUME** Najnovejša

BLUZE : Plašče, jope : **KRILA**
 : Žalne — domače obleke :
 Perilo, čepice, modrice :
 : Kožuhovina :

Otroške oblekice in obleke za mladenke.

Higijenično perilo in druge potrebščine za novorojenčke.

Pošilja na izbiro tudi na deželo.

„Anker“

družba za življensko in rentno zavarovanje na Dunaju

generalni zastop za v Gradcu, Herrengasse št. 18. in glavni zastop za Kranjsko Leopold Grünfeld in Fran Aumann v Ljubljani prevzemajo

vseh vrst življenska in rentna zavarovanja.

Svetovne police družbe so v smislu liberalnih zavarovalnih pogojev že po kratkem obdobju neizpodbitne in nepropadne z avtomatičnim podajanjem in ob skromni dodatni premiji obrnejo tudi vojni riziko in invalidnostno sozavarovanje.

katero zadnje zavarovanje za slučaj invalidnosti poleg ustavitve plačevanja premije tudi še garantira za ves čas trajanja zavarovanja prejemanje rente v visokosti 10 odstotkov zavarovane glavnice. — Od 1. januarja l. 1911. na novo uvedeni dividendni načrt C. zagotavlja zavarovancu družbe izdatno

udeležbo dobička

ki se v polici sami v največjem delu garantira. — Pojasnila dajo neobvezno in brezplačno generalni zastop v Gradcu ter glavna zastopstva v Ljubljani, Leopold Grünfeld in Fran Aumann, v Celovcu in Mariboru ter vsi gospodje inšpektorji in agenti.

Stanje zavarovanj konec 1913 čez 600 milijonov kron
 Aktiv . . . . . Konec 1913 čez 200 milijonov kron
 Izplačili . . . . . Konec 1913 čez 400 milijonov kron

Osebe, ki imajo zveze v boljših krogih, se vabijo da prevzame naše zastopstvo.